

Gemeente Maastricht

VERORDENING SUBSIDIES VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN WELZIJN EN ZORG 2017

INHOUD

Inleiding.....	3
HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN	9
Artikel 1 Definities en begrippen	9
Artikel 2 Algemene voorwaarden	11
Artikel 3 ToepassingsBEREIK.....	11
Artikel 4 Verplichtingen	12
Artikel 5 Weigeringsgronden	12
HOOFDSTUK 2 Basissubsidie Vrijwilligersactiviteiten.....	14
Artikel 6 Basissubsidie Vrijwilligersactiviteiten.....	14
Artikel 7 Subsidiegrondslag basissubsidie vrijwilligersactiviteiten	14
Artikel 8 Meldingsplicht Basissubsidie vrijwilligersactiviteiten	14
Artikel 9 Aanvraag tot verlening en vaststelling van een basissubsidie	14
Artikel 10 Beoordeling en toekenning	15
HOOFDSTUK 3 Flexibele subsidie Vrijwilligersactiviteiten.....	16
Artikel 11 Flexibele subsidie vrijwilligersactiviteiten	16
Artikel 12 Aanvraag, verlening en vaststelling van een flexibele subsidie.....	16
Artikel 13 Beoordeling en toekenning	16
Artikel 14 Subsidiecriteria	17
HOOFDSTUK 4 subsidie bewonersinitiatieven.....	18
Artikel 15 subsidie bewonersinitiatieven.....	18
HOOFDSTUK 5 Overgangs- en slotbepalingen	19
Artikel 16 slot.....	19
Artikel 17 Inwerkingtreding	19
Artikel 18 Citeertitel.....	19
Artikelsgewijze toelichting	20

In 2013 is een aanzet gemaakt met een dialoogproces dat in 2014 en 2015 is gecontinueerd om te komen tot een nieuwe verordening voor de subsidiering van vrijwilligersactiviteiten.

De redenen hiervoor zijn beschreven in de notitie “De toekomst van het vrijwilligerswerk samen vormgeven” van 2014, maar kunnen in het kort als volgt worden weergegeven:

- De decentralisaties en de daaruit voorkomende transformatie van het sociale domein betekent een verandering in de vraag om vrijwillige inzet en vrijwilligerswerk met betrekking tot welzijn en zorg
- De groeiende betrokkenheid van bewoners bij maatschappelijke ontwikkelingen en de wens om daar ook daadwerkelijk aan mee te werken
- Nieuwe organisaties en/of nieuwe initiatieven kregen geen of onvoldoende kansen op subsidiering
- Het systeem nodigde niet uit tot vernieuwing van de bestaande activiteiten
- De veranderende vrijwilliger. Bewoners willen graag een bijdrage leveren aan de gemeenschap, maar willen zich (vaker) in mindere mate en voor minder lange tijd aan een organisatie of initiatief binden. Dat vraagt om een grotere flexibiliteit bij zowel vrijwilligersorganisaties maar ook in de subsidiesystematiek.
- De bestaande verordeningen voor subsidiering van vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg en voor de subsidiering van de buurtplatforms en hun activiteiten, sloten niet langer aan bij de actualiteit.
- De teruglopende budgetten maakten het noodzakelijk om tot een nieuwe subsidiesystematiek te komen.

Uitgangspunt voor dit uitgebreide dialoogproces is steeds geweest dat een nieuwe subsidiesystematiek in dialoog, samen met zoveel mogelijk stakeholders, zou worden ontwikkeld en dat het proces moest bijdragen aan een transparant en flexibel subsidiesysteem dat vrijwilligersactiviteiten stimuleert en ondersteunt.

Aan dit proces is met enorme inzet en enthousiasme door een groot aantal vrijwilligersorganisaties, professionele organisaties, ondernemers, raadsleden en ambtenaren, gewerkt.

Het dialoogproces in 2014 heeft geleid tot de invoering van een nieuwe subsidiesystematiek ingaande 2015. In 2015 en 2016 is ervaring opgedaan met deze nieuwe systematiek welke ook de basis vormt voor de verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten 2017.

De subsidiesystematiek bestaat uit een basissubsidie gericht op de organisatiekosten en de basis-activiteiten van vrijwilligersorganisaties, en een flexibele subsidie welke gericht is op het stimuleren en innoveren van samenwerking tussen zowel vrijwilligersorganisaties onderling als met andere partners, het vernieuwen van bestaande activiteiten en het versterken van thematische inzet.

De basissubsidie was in 2015 en in 2016 gemaximeerd op een bedrag gerelateerd aan de ontvangen subsidie in 2014 (80% subsidievolume 2014) als gevolg van teruglopende budgetten, en bood vrijwilligersorganisaties voldoende ruimte om hun organisatie en het belangrijkste deel van hun eigen activiteiten, in stand te houden.

Uiteraard heeft een korting van 20% op het subsidievolume er toe geleid dat een deel van de vrijwilligersorganisaties een aantal activiteiten heeft moeten beperken, hetgeen tot een aantal kritische reacties van vrijwilligersorganisaties en met name de buurtplatforms heeft geleid. Tegelijkertijd heeft het ook betekend dat vrijwilligersorganisaties zich hebben bezonnen op hun kernactiviteiten.

De flexibele subsidies hebben in 2015 vooral een projectmatig karakter gehad, maar hebben er toe geleid dat tal van nieuwe activiteiten en nieuwe organisaties zijn ontstaan. Daardoor is het totale veld van activiteiten van en door vrijwilligersorganisaties sterk in beweging gekomen.

Voor buurtplatforms had de nieuwe systematiek de grootste consequenties doordat zij vanaf 2015 slechts in aanmerking konden komen voor subsidie tot een gemaximaliseerd bedrag in de organisatiekosten.

Voor initiatieven van, niet in een rechtspersoon georganiseerde, bewoners bleef in 2015 en 2016 een afzonderlijke regeling van kracht.

Eind 2014 heeft de gemeenteraad besloten dat, na invoering van de nieuwe systematiek ingaande 2015, deze diende te worden doorontwikkeld en te worden vastgelegd in een nieuwe verordening medio 2016 met als ingangsdatum 2017.

Nieuwe subsidiesystematiek ingaande 2015:

De kracht van deze systematiek ligt in het bieden van een stabiele basisstructuur voor vrijwilligersorganisaties via de basissubsidies en daarnaast een flexibel deel dat op verschillende manieren vorm kan krijgen en waarin ruimte is voor vernieuwing.

De daling van het beschikbare budget voor de subsidie maatschappelijke participatie voor vrijwilligersorganisaties, vroeg om heldere keuzes. Derhalve is gekozen voor een systematiek van basissubsidies welke als doel hebben de sociale infrastructuur van vrijwilligersorganisaties en hun basisactiviteiten te waarborgen en tevens ruimte te scheppen voor innovatie en voor nieuwe initiatieven.

Doordat middels de flexibele subsidies aandacht geschonken kan worden aan specifieke beleidsdoelstellingen van andere beleidsvelden dan alleen maatschappelijke participatie, is het mogelijk geworden om ook budgetten uit andere beleidsvelden te genereren (ontschotting) voor de subsidiering van vrijwilligersorganisaties. Het beschikbare budget voor flexibele subsidies kon daardoor ruim worden verdubbeld.

Voor vrijwilligersorganisaties bieden de flexibele subsidies de kans om subsidie te verkrijgen voor een project waarmee ze kunnen experimenteren met nieuwe manieren van werken, nieuwe doelgroepen en nieuwe verbindingen, zonder hun basisactiviteiten te hoeven beperken.

Vanuit de optiek van de gemeente is het belangrijk dat vrijwilligersorganisaties hierdoor de ruimte krijgen om te transformeren en een bijdrage te leveren aan de totale transformatie van het sociale domein.

Ook is het middels de flexibele subsidies mogelijk voor nieuwe vrijwilligersorganisaties om in aanmerking te komen voor subsidies voor hun activiteiten. In de oude systematiek was er nauwelijks een mogelijkheid om als nieuwe vrijwilligersorganisatie in aanmerking te kunnen komen voor subsidie.

Er zitten natuurlijk ook nadelen aan de nieuwe systematiek.

De basissubsidies zijn, buiten de bezuiniging op het subsidievolume, feitelijk een voortzetting van de situatie voor 2015. Voor vrijwilligersorganisaties hebben de nadelen dan ook vooral gelegen op het gebied van het moeten aanpassen, herschikken en / of prioriteren van hun organisatie en/of activiteiten. Geen enkele vrijwilligersorganisatie heeft besloten om deze redenen haar activiteiten te staken.

De nadelen van de flexibele subsidies liggen voornamelijk op het gebied van onbekendheid met de systematiek en daardoor onzekerheid over de manier waarop men in aanmerking kan komen voor subsidie, de administratieve last bij zowel de aanvrager als bij de gemeentelijke organisatie. In 2015 en 2016 zijn hier verbeteringen op aangebracht, maar dat zal ook na 2017 een aandachtspunt blijven.

Dialoogproces 2015:

In 2015 is het dialoogproces voortgezet samen met een doorsnee van de stakeholders rond vrijwilligerswerk. Deze stakeholders waren personen behorende tot de vrijwilligersorganisaties, de vrijwilligersorganisaties met een opdracht, de buurtplatforms, de ongesubsidieerde vrijwilligersorganisaties, de ondernemers, de raadsleden en de ambtenaren. Zij hebben gezamenlijk met grote inzet gewerkt om een antwoord te geven in een nieuwe verordening, op de vraag hoe formuleren we een transparant en flexibel subsidiebeleid dat de vrijwilligersactiviteiten stimuleert om invulling te geven aan welzijn en zorg voor de toekomst.

Deze stakeholders, hebben zeven statements geformuleerd welke zij essentieel vinden voor een transparant en flexibel subsidiebeleid dat een bijdrage levert aan een sterk en toekomstbestendig vrijwilligerswerk. Deze gedeelde basis is zoveel mogelijk verwerkt in de verordening.

1. We werken vanuit passie en plezier.

Vrijwilligers leveren hun inzet vanuit overtuiging, vanuit passie voor hun vrijwilligersorganisatie en het doel waar deze voor staat en dat moet ook plezier opleveren. Voor het subsidiebeleid betekent dit dat de gemeente er naar moet streven om de administratieve last zo beperkt mogelijk te houden, formulieren zo eenvoudig mogelijk te maken. In de verordening is hier invulling aan gegeven door de administratieve last van de basissubsidies te verlagen door de mogelijkheid te scheppen om voor maximaal 3 jaar ineens aan te vragen. Bij de flexibele subsidies is het eveneens mogelijk om de uitvoeringsperiode zelf te bepalen. Ook de bundeling van alle subsidiemogelijkheden in een verordening is er op gericht de administratieve last voor vrijwilligersorganisaties te verkleinen.

2. *We toetsen aanvragen aan maatschappelijke waarde en stellen samen de criteria vast.*
 Subsidies zijn publieke middelen en dat vereist dat ontvangers verantwoordelijk zijn wat zij met de subsidie gedaan hebben. De Algemene subsidieverordening stelt duidelijke criteria voor hoe subsidieontvangers een financiële verantwoording moeten afleggen. De inhoudelijke verantwoording biedt meer ruimte en daar zoeken we naar andere en nieuwe manieren om de maatschappelijke waarde van initiatieven zichtbaar te maken en aan elkaar en aan de stad te presenteren. Dit willen we in deze verordening nog niet doen in de vorm van een toets waar het recht op subsidie vanaf hangt. Enerzijds is het op dit moment nog te onduidelijk wat maatschappelijke waarde precies is en hoe dat te meten zou zijn en anderzijds zijn de verschillen tussen organisaties dermate groot dat wijze en mate waarin de inzet van een vrijwilligersorganisatie maatschappelijke waarde vertegenwoordigd en zichtbaar gemaakt kan worden, nog niet benoemd kan worden. We gaan ingaande 2016 starten met het organiseren van nieuwe manieren waarop vrijwilligersorganisaties zich kunnen presenteren aan de stad en op termijn zou dat als verplichting aan de subsidieverlening kunnen worden verbonden. In de ontwikkeling en uitvoering daarvan hebben vrijwilligersorganisaties zelf een duidelijke rol.

3. *Er zijn subsidies in vele vormen, vast en flexibel, kort en lang, organisatie en projecten, oude en nieuwe initiatieven.*
 De verordening biedt ruimte aan vele vormen van subsidies, variërend van subsidies voor organisatiekosten tot de subsidie voor een bewonersinitiatief. De basissubsidies bieden organisaties de ruimte om subsidie aan te vragen voor zowel hun organisatiekosten als hun basis activiteiten (core business). De flexibele subsidies zijn niet langer beperkt tot de methodiek van tenders, maar we gaan deze ook op andere flexibele manieren inzetten, passend bij de doelstelling van de flexibele subsidies. De duur van de subsidieperiode wordt variabel, basissubsidies kunnen voor maximaal 3 jaren worden aangevraagd, de duur van gesubsidieerde initiatieven vanuit de flexibele subsidies of voor bewonersinitiatieven is volledig flexibel.

4. *We ontschotten op meerdere fronten, zowel budgetten als binnen de gemeente.*
 De transformatie en de maatschappelijke ontwikkelingen vragen van de overheid een bredere en flexibele inzet. Dat betekent dat de gemeentelijke organisatie ook aan het veranderen is. Dat vraagt evenwel tijd. De ontschotting van budgetten binnen de gemeentelijke organisatie is daar onderdeel van, maar kan niet binnen het tijdsbestek van de ontwikkeling van deze verordening gerealiseerd worden. De ontschotting van de verschillende budgetten binnen het sociale domein worden wel zichtbaar in deze verordening. Met name door de hier vormgegeven systematiek van flexibele subsidies kunnen ook andere budgetten worden ingezet en is het totale subsidievolume sterk uitgebreid. Deze ontwikkeling wordt voortgezet.

5. *We komen samen om resultaten transparant met elkaar en de stad te delen.*
 Dit sluit aan bij het statement onder 2. De gemeente zal daarin vooral een faciliterende en initiërende rol hebben. Vrijwilligersorganisaties zullen zelf de inhoud moeten bepalen en bereid zijn om inzet te leveren om zich daadwerkelijk aan elkaar en aan de stad te presenteren. Daar is uiteraard voordeel te behalen. Het leidt voor vrijwilligersorganisaties niet alleen tot een betere zichtbaarheid voor bewoners en andere organisaties, maar kan ook leiden tot een grotere aanwas van nieuwe vrijwilligers en tot het sluiten van nieuwe samenwerkingsverbanden en mogelijkheden om van elkaar te leren. In 2016 zal de gemeente voor de zomervakantie een parcours organiseren langs vrijwilligersorganisaties die hieraan mee willen doen en open huis willen houden.

6. *We bouwen een "toegangshuis" voor de vrijwilligerspoole om te verbinden en kennis te delen.*
 De centrale toegang voor zowel de vrijwilligerspoole als kennis en mogelijkheden om kennis te delen, workshops te volgen en aan te bieden, is beschikbaar via MaastrichtDoet.nl. Aan deze website is tevens een app gekoppeld voor mobiel gebruik. Deze vorm van vrijwilligersondersteuning zal in de toekomst steeds verder worden versterkt en verbonden met andere toegangsvormen als Thuis in Maastricht en WeHelpen.nl. Ook zullen vanaf 2016 de persoonlijke contacten met de gemeentelijke organisatie worden versterkt door aan elke gesubsidieerde organisatie of initiatief, een ambtelijk contactpersoon te verbinden.

7. *We nemen verantwoordelijkheid voor samenwerking en cocreatie.*

Het proces om tot deze verordening te komen is hier wel het beste voorbeeld van. Deze manier van werken is de manier waarop de gemeente invulling wil geven aan beleidsontwikkeling, namelijk samen met de betrokken stakeholders. Daarbij hoort een grote mate van transparantie aan beide zijden en duidelijkheid over elkaars rollen en belangen. Het is nu dus ook vooral aan ons, vrijwilligersorganisaties en gemeente, om dit vast te houden en uit te breiden.

In een uniek proces hebben de stakeholders, vanuit deze gedeelde basis, gezamenlijk de tekst voor de verordening en de uitvoeringsregeling geformuleerd.

De buurtplatforms hebben naast het hierboven beschreven brede proces, een eigen traject gelopen waarbij zij hun doorontwikkeling naar buurtnetwerken hebben vormgegeven. Dit heeft zijn beslag gekregen in het door de buurtplatforms aan het college geboden 'buurtnetblad' waarin deze visie en het proces om deze doorontwikkeling vorm te geven, zijn beschreven.

De verordening subsidies vrijwilligersorganisaties 2017.

Een verordening is een vorm van regelgeving en dat vereist dat ze voldoet aan een aantal juridische criteria. Hetgeen in een verordening wordt opgenomen heeft consequenties voor de aanvragers. De hierin opgenomen voorwaarden zijn dwingend en het was voor de stellers dan ook vaak een opgave om de tekst zo te formuleren dat deze voor de totale, sterk uiteenlopende doelgroep toepasbaar zou zijn.

Op een aantal plaatsen is opgenomen dat burgemeester en wethouders nadere regels stellen. Dit zijn b.v. uitvoeringsregelingen of subsidieplafonds die periodiek moeten worden aangepast. Omdat aanpassing van een verordening teveel tijd in beslag neemt en het om rede van rechtszekerheid wenselijk is om een verordening zo lang mogelijk te handhaven, wordt dit in de vorm van collegebesluiten geregeld. Deze zullen telkens uitgebreid worden gepubliceerd zodat alle belanghebbenden er tijdig kennis van kunnen nemen.

Wat is nieuw ingaande 2017:

Algemeen:

In de algemene subsidievoorwaarden zijn een aantal punten duidelijker benoemd dan voorheen het geval was. Er zijn nieuwe omschrijvingen toegevoegd aan de definities, namelijk die van buurtnetwerk en bewonersinitiatief. Buurtplatforms kunnen ingaande 2017 niet meer in aanmerking komen voor subsidie op grond van de verordening. Voor hen is 2016 een transitiejaar waarin zij een keuze maken of zij wel of niet willen doorontwikkelen naar buurtnetwerk of een vrijwilligersorganisatie of dat ze stoppen. Voor de doorontwikkeling naar buurtnetwerk wordt verwezen naar de uitvoeringsregeling buurtnetwerken. Met de buurtplatforms die kiezen om door te gaan als vrijwilligersorganisatie wordt gekeken aan welke voorwaarden zij moeten doen om in aanmerking te komen voor een basissubsidie op grond van deze verordening. Dit betekent dat ze dan 2 jaar activiteiten moeten hebben uitgevoerd op het terrein van welzijn en zorg. De eisen die aan aanvragers gesteld worden zijn iets aangescherpt om de transparantie te vergroten m.b.t. gesubsidieerde vrijwilligersorganisaties en alle schijn van belangenverstrengeling uit te bannen. Zo dienen alle vrijwilligersorganisaties aantoonbaar te maken dat er minimaal 3 bestuursleden zijn die geen familie van elkaar zijn en/of op hetzelfde adres ingeschreven staan. Uiteraard dienen ook de verdere juridische vereisten in orde te zijn. Voor levensbeschouwelijke genootschappen met een jaarlijkse subsidie van minder dan € 1.000,- is hierop een uitzondering gemaakt evenals uiteraard voor de bewonersinitiatieven die per definitie niet beschikken over een rechtspersoon.

Ook is aan de subsidieverlening de eis verbonden dat organisaties die werken met kinderen jonger dan 18 jaar en/of mensen met een verstandelijke beperking, in het bezit moeten zijn van een Verklaring Omtrent Gedrag voor de leidinggevenden en coaches. Deze verklaring is gratis verkrijgbaar. Daarmee wordt beoogd vrijwilligers en deelnemers aan initiatieven te beschermen.

Het instellen van een fysiek toegangshuis of informatiecentrum wordt niet via de verordening geregeld, maar zou een initiatief kunnen zijn van een of meerdere vrijwilligersorganisaties.

Basissubsidies:

Het beschikbare subsidievolume is beperkt zodat m.n. bij de basissubsidies de bepaling moest worden opgenomen dat de basissubsidie gelijk is aan de ontvangen basissubsidie in het voorgaande jaar. Om evenwel de mogelijkheden van groei van vrijwilligersorganisaties en hun basis activiteiten niet te beperken is daarnaast ook opgenomen dat burgemeester en wethouder kunnen besluiten de basissubsidie van een individuele vrijwilligersorganisatie op verzoek op een afwijkend bedrag vast te stellen. Daarbij is uitgesloten dat dit door

het vaste subsidieplafond, meteen zou betekenen dat daardoor bij anderen gekort zou moeten worden. Met andere woorden, verhoging van de basissubsidie van een vrijwilligersorganisatie kan alleen als de gemeente tevens besluit daarvoor extra middelen beschikbaar te stellen. Verlaging van een basissubsidie kan natuurlijk ook, maar alleen op inhoudelijke gronden, b.v. als de activiteiten van een vrijwilligersorganisatie niet of niet meer bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente.

Behalve dat vrijwilligersorganisaties zelf meer basissubsidie kunnen vragen, kan het subsidieplafond ook onder druk komen te staan doordat nieuwe vrijwilligersorganisaties een aanvraag indienen. Indien dat het geval is, zal de verdeling van de subsidie op inhoudelijke gronden plaatsvinden. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de gemeente voor de verdeling van de beschikbare middelen in eerste instantie zal kijken naar de mate waarin organisaties een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het gemeentelijke beleid. De gemeente kan ook op inhoudelijke gronden een procentuele korting toepassen maar dat is niet, zoals in het verleden een automatisme.

Nieuwe vrijwilligersorganisaties kunnen een aanvraag doen voor een basissubsidie maar moeten aantoonbaar maken dat zij gedurende minimaal twee jaren voorafgaand aan het jaar waarvoor zij aanvragen, met succes activiteiten hebben uitgevoerd welke een bijdrage leveren aan de beleidsdoelstellingen van het sociale domein. Daarmee wordt een soort toegangstoets geschapen. Gedurende deze twee jaren moeten deze organisaties zelf fondsen verwerven. Zij kunnen wel in aanmerking komen voor flexibele subsidies.

Om de administratieve last bij vrijwilligersorganisaties te verlichten en een grotere bestaanszekerheid te bieden, is de mogelijkheid geschapen om voor een langere periode van 1 kalenderjaar aan te vragen n.l. voor 3 jaren ineens. De gemeente zal wel jaarlijks toetsen op basis van een evaluatie of de activiteiten nog passen binnen de gemaakte afspraken, maar vrijwilligers hoeven niet meer elk jaar opnieuw aan te vragen en af te rekenen. Bij een aanvraag voor een periode langer dan een kalenderjaar zal de aanvrager wel duidelijk moeten maken om welke redenen zij hiervoor kiest.

Vrijwilligersorganisaties op het terrein van sport en cultuur, kunnen niet in aanmerking komen voor basissubsidies. De reden daarvoor is dat voor deze vrijwilligersorganisaties een andere subsidiesystematiek geldt. Zij kunnen wel in aanmerking komen voor flexibele subsidies.

Flexibele subsidies

De flexibele subsidies hebben tot doel vrijwilligersorganisaties de mogelijkheid te bieden om te experimenteren met nieuwe activiteiten, nieuwe doelgroepen en nieuwe verbindingen. Ze bieden ook nieuwe vrijwilligersorganisaties en initiatieven de mogelijkheid om voor een flexibele subsidie in aanmerking te komen (ook als ze geen basissubsidie ontvangen). Voor de gemeente bieden de flexibele subsidies de mogelijkheid om vrijwilligersorganisaties te stimuleren een bijdrage te leveren aan de oplossing van maatschappelijke problemen. Het is voor vrijwilligersorganisaties niet verplicht om hiervoor een aanvraag te doen en het al dan niet aanvragen, heeft geen consequenties voor het recht op een basissubsidie.

De belangrijkste verandering in de flexibele subsidies is dat vorm waarin deze worden uitgeschreven, wordt vrijgelaten. Daarmee ontstaat ruimte om de vorm waarin de flexibele subsidies beschikbaar worden gesteld kan variëren van tenders, vouchers tot bijdragen in crowdfunding etc..

De beoordeling van de flexibele subsidies vindt plaats door een beoordelingscommissie bestaande uit ambtenaren, al dan niet aangevuld met bewoners. Het is de wens van de gemeente om bij de beoordeling van subsidieaanvragen ook bewoners te betrekken. Om te voorkomen dat dit ook moet, is hier een kan bepaling opgenomen waardoor ruimte bestaat voor burgemeester en wethouders om samen met stakeholders nadere regels te stellen waaronder bewoners in een beoordelingscommissie zitting kunnen nemen. Gedacht moet dan worden aan voorwaarden ter voorkoming van belangenverstremming, zittingsduur etc.

Specifieke groepen

Buurtnetwerken

De buurtplatforms hebben in een parallel proces gewerkt aan een nieuwe visie op hun rol en functie in de buurt. Deze visie is door hen beschreven in het aan het college aangeboden ' Buurtnetblad' . Naast hun visie op hun eigen toekomstige rol als buurtnetwerk, hebben zij daarin eveneens een aantal wensen neergelegd voor de samenwerking met de gemeente. Het college is erg enthousiast over de visie ten aanzien van buurtnetwerken en heeft inmiddels besloten deze ontwikkeling te ondersteunen. 2016 is een transitiejaar voor de buurtplatforms en worden zij extra ondersteund. Vanaf 2017 kunnen ook andere bewonersgroepen een beroep doen op de uitvoeringsregeling buurtnetwerken. Vanaf 2019 wordt alleen nog aan buurtnetwerken subsidie verstrekt op grond van de verordening. In de inleiding van de Uitvoeringsregeling buurtnetwerken 2017-2018 is het hierboven geschetste proces en de visie waarop dit gebaseerd is, uitgebreid toegelicht. Voor nadere informatie verwijzen wij u dan ook naar deze toelichting.

Bewonersinitiatieven

De mogelijkheid voor bewoners om voor initiatieven subsidie aan te vragen was reeds geregeld in de Regeling Bewonersinitiatieven. In de verordening wordt deze regeling geïntegreerd. Daarmee wordt de administratieve last voor aanvragers beperkt doordat alle subsidiemogelijkheden binnen een verordening terug te vinden zijn. De nadere uitwerking met betrekking tot maximumbedragen wordt vastgelegd in de uitvoeringsregeling. De reden hiervoor is dat het subsidieplafond jaarlijks moet worden vastgesteld op basis van de gemeentebegroting en het niet efficiënt is om daarvoor telkens de verordening aan te passen. Dit vraagt een veel langer administratief proces hetgeen tot ongewenste vertraging zou leiden.

Randvoorwaarden

Tijdens de dialoogbijeenkomsten zijn een aantal zaken benoemd die door de stakeholders belangrijk werden gevonden voor het vrijwilligerswerk, maar die niet in de verordening kunnen worden opgenomen. Het gaat dan om de manier waarop we in de toekomst blijven samenwerken, facilitering door de gemeente en communicatie.

- Één loket voor informatie, een toegangshuis voor vrijwilligersorganisaties, servicecentrum is een steeds terugkerende vraag vanuit vrijwilligersorganisaties. Dit is niet in de verordening geregeld aangezien deze vooral gaat over de manier waarop subsidies kunnen worden aangevraagd, beoordeeld en verantwoord, en hoe de verdeling van budget plaatsvindt. De toegang tot informatie bij de gemeente wordt vanaf 2016 verbeterd doordat aan elke vrijwilligersorganisatie, een contactpersoon gekoppeld wordt. Ten aanzien van het onderling kennis delen, zullen vrijwilligersorganisaties zich ook zelf bewust moeten worden van hun eigen verantwoordelijkheid hierin door elkaar zelf op te zoeken. Op een aantal specifieke thema's als bv. fondsenwerving worden door de gemeente via MaastrichtDoet.nl workshops aangeboden.
- Andere manieren van verantwoording afleggen. Het afleggen van verantwoording over de besteding van ontvangen subsidie, ligt vast in de Algemene Subsidieverordening. Tijdens de dialoogbijeenkomsten werd door de deelnemers aangegeven ook behoefte te hebben om verantwoording af te leggen/ verslag te doen van hetgeen zij met de verkregen subsidie gedaan hebben aan elkaar en aan de stad. De gemeente zal in aansluiting hierop in 2016 een pilot uitvoeren om te kijken op welke manier dit zou kunnen gebeuren. Er wordt gedacht aan een soort parcours of open dag. Dit zal samen met vrijwilligersorganisaties moeten worden uitgewerkt.
- Evaluatie van de verordening. De verordening is vooral gericht op processen en heeft op zichzelf een beperkte levensduur van gemiddeld 5 jaren. Voor vrijwilligersorganisaties is een inhoudelijke evaluatie veel belangrijker en voor de gemeente is dat ook veel interessanter. Naast de normale verantwoordingscyclus zal de gemeente dus ook periodiek evalueren of de door vrijwilligersorganisaties uitgevoerde activiteiten, hetzij via de basissubsidies of de flexibele subsidies, ook bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen, of er duurzame effecten zijn en of de inzet ook efficiënt is in relatie tot de geïnvesteerde middelen.
- Communicatie over succesvolle en niet succesvolle projecten. De gemeente zal onderzoeken of hiervoor een medium gevonden kan worden waar vrijwilligersorganisaties dit zelf kunnen publiceren.
- Continuerend van de ontwikkelde samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties en buurtnetwerken en de gemeente. Hier hebben alle partijen een verantwoordelijkheid en een rol in te vervullen. De gemeente zal vrijwilligersorganisaties vaker bevragen, informatie opvragen of vragen om mee te denken en te ontwikkelen. Dat kan zijn via enquêtes, via persoonlijk contact of via een brede bijeenkomst. De gemeente zal vooral faciliteren en de verkregen informatie verwerken en delen. Van vrijwilligersorganisaties mag dan een actieve houding worden verwacht om hieraan mee te werken.

ARTIKEL 1 DEFINITIES EN BEGRIPPEN

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a) *Subsidie*: hetgeen daaronder verstaan wordt in artikel 4:21, lid 1, van de Algemene wet bestuursrecht;
- b) *Basissubsidie*: Een subsidie tot een vooraf bepaald maximum als bijdrage in de organisatiekosten en basis-activiteiten van de aanvrager.
- c) *Organisatiekosten*: de vaste kosten die aanvrager maakt voor het bestaan en de exploitatie van zijn vrijwilligersorganisatie met uitzondering van personeelskosten die toe te rekenen zijn aan (flexibele) activiteiten/projecten.
Basisactiviteiten: activiteiten die aangemerkt kunnen worden als de core-business van de aanvragende vrijwilligersorganisatie.
- d) *Flexibele subsidie*: een subsidie ten behoeve van een activiteit of een programma van activiteiten.
- e) *Tender*: een procedure waarbij door middel van inschrijving subsidie wordt verstrekt op basis van vooraf bekend gemaakte beoordelingscriteria en de gewogen afweging daarvan;
- f) *Subsidieplafond*: het bedrag dat het college gedurende een bepaald tijdvak ten hoogste beschikbaar stelt voor de verstrekking van subsidies binnen de door de raad vastgestelde begroting;
- g) *(vrijwilligers-) activiteit (-en)*: een activiteit c.q. initiatief zonder winstoogmerk uitgevoerd door en/of met vrijwilligers, al dan niet ondersteund door een beroepskracht, ter behartiging van belangen van ideële en/of materiële aard;
- h) *Vrijwilligersorganisatie*: een privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid (stichting of vereniging), die al dan niet in opdracht van de gemeente, zonder winstoogmerk activiteiten uitvoert met vrijwilligers, eventueel ondersteund door een of meerdere beroepskrachten, ter behartiging van belangen van ideële en/of materiële aard. Wanneer de vrijwilligersorganisatie een breed algemeen belang dient, wordt geacht dat de gekozen rechtspersoon daarbij aansluit;
- i) *Buurtnetwerk*: een privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid, die zonder winstoogmerk activiteiten uitvoert met vrijwilligers in een buurt of samenstelling van buurten, met als doel gezamenlijk met de bewoners van een buurt of samenstelling van buurten, een lokale visie te ontwikkelen en bewoners te stimuleren deze visie zelf, indien nodig gefaciliteerd door en / of samenwerkend met professionals en gemeente en vrijwilligersorganisaties, te realiseren.
- j) *Bewonersinitiatief*: een initiatief van een of meerdere bewoners die niet georganiseerd zijn in een stichting of vereniging, gericht op het bevorderen van de leefbaarheid in de buurt en/of het oplossen van een ervaren problematiek.
- k) *Levensbeschouwelijk genootschap*: een initiatief van bewoners gebaseerd op een gemeenschappelijke levensbeschouwing, die niet georganiseerd zijn in een stichting of vereniging, en zonder winstoogmerk activiteiten uitvoeren met vrijwilligers, eventueel ondersteund door een of meerdere beroepskrachten, ter behartiging van belangen van ideële en/of materiële aard.
- l) *Prestatieplan*: een overzicht van de prestatie(s) waarvoor subsidie wordt gevraagd en de daarmee te realiseren doelstelling(en).

- m) *Werkprogramma*: een plan, opgesteld door de vrijwilligersorganisatie, waarin is (zijn) opgenomen de activiteit(en) of programma van activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd, de daarmee te realiseren doelstelling(en) en voorzien van een bijbehorende begroting;
- n) *Prestatieverslag*: een verslag van de prestatie(s) welke met de verleende subsidie zijn gerealiseerd.
- o) *Subsidiecontract*: een schriftelijke privaatrechtelijke overeenkomst tussen aanvrager en gemeente Maastricht, in deze vertegenwoordigd door de burgemeester, ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening, waarin de wederzijdse rechten en plichten zijn vastgelegd;
- p) *Beoordelingscommissie*: Een commissie bestaande uit ambtenaren van de gemeente Maastricht al dan niet aangevuld met bewoners, die de subsidieaanvragen van de flexibele subsidies beoordelen.

ARTIKEL 2 ALGEMENE VOORWAARDEN

1. Subsidie kan slechts worden verstrekt:
  - a) indien daarvoor door de raad op de gemeentebegroting voor het boekjaar middelen beschikbaar zijn gesteld, en;
  - b) onder de daarbij door de raad of door burgemeester en wethouders bepaalde voorwaarden, en;
  - c) voor zover de doelstellingen van de te subsidiëren vrijwilligersorganisatie, buurtnetwerk, levensbeschouwelijk genootschap of bewonersinitiatief, de activiteit of het programma van activiteiten subsidiabel zijn op grond van de doelstellingen van deze verordening
  - d) naar het oordeel van burgemeester en wethouders mag worden verwacht dat met de subsidiëring van de vrijwilligersorganisatie, buurtnetwerk, levensbeschouwelijk genootschap of bewonersinitiatief en/of een activiteit of een programma van activiteiten de te realiseren doelstelling(en) zal (zullen) worden bereikt, en
  - e) indien de aanvrager aan kan tonen dat het bestuur bestaat uit minimaal 3 personen die geen eerstelijns verwantschap met elkaar hebben, noch op hetzelfde adres ingeschreven staan in de gemeentelijke basisregistratie, en de bestuursamenstelling in overeenstemming is met de statuten en de inschrijving bij de Kamer van Koophandel.
  - f) Indien de aanvrager naar het oordeel van burgemeester en wethouders de behoefte aan subsidie heeft aangetoond, en aannemelijk heeft gemaakt dat de financiële middelen, met inbegrip van subsidie, voldoende zullen zijn om de exploitatie van zijn vrijwilligersorganisatie; een voorgenomen activiteit of een programma van activiteiten uit te voeren, en
  - g) Indien de aanvrager inzichtelijk maakt wat is ondernomen om (niet gemeentelijke) middelen te verwerven, en
  - h) de aanvragende organisatie statutair en feitelijk is gevestigd in de gemeente Maastricht, tenzij in deze verordening anders is bepaald, of tenzij de activiteit of het programma van activiteiten van aanvrager naar oordeel van burgemeester en wethouders een zeer belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen van deze verordening. In dit geval hoeft aanvrager niet statutair en feitelijk te zijn gevestigd in de gemeente Maastricht.
  - i) Het gestelde onder lid e en h, is niet van toepassing op en Levensbeschouwelijke Genootschappen als bedoeld onder artikel 1 lid k voor zover de per kalenderjaar verleende subsidie niet meer bedraagt dan € 1.000,-; en Bewonersinitiatieven als bedoeld onder artikel 1, lid j, van deze verordening.
2. Burgemeester en wethouders stellen jaarlijks met betrekking tot deze verordening de subsidieplafonds vast voor het daaropvolgende jaar binnen de door de raad op de gemeentebegroting voor dat boekjaar beschikbaar gestelde middelen. Deze subsidieplafonds worden uiterlijk op 15 november van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de subsidieplafonds van toepassing zijn bekend gemaakt.
3. Subsidie wordt door burgemeester en wethouders verstrekt.

ARTIKEL 3 TOEPASSINGSBEREIK

1. Deze verordening is slechts van toepassing op de aanvraag door en verstrekking van subsidie aan een organisatie als bedoeld in artikel 1, onder h, i, j en k, die conform de doelstellingen van deze verordening een activiteit of een programma van activiteiten uitvoeren. Op deze verstrekkingen is de thans geldende Algemene Subsidieverordening onverminderd van toepassing tenzij in deze verordening anders is bepaald.
2. Subsidie wordt slechts verstrekt aan organisaties als bedoeld in artikel 1, onder h, i, j en k, tenzij in deze verordening anders is bepaald.
3. Deze verordening is slechts van toepassing op te subsidiëren organisaties als bedoeld in artikel 1, onder h, i, j en k en hun activiteiten of programma's van activiteiten die bijdragen aan de beleidsdoelstellingen van het Sociale Domein, participatie en ondersteuning.

ARTIKEL 4 VERPLICHTINGEN

1. Voor zover de aanvrager voor dezelfde begrote uitgaven tevens subsidie heeft aangevraagd bij een ander bestuursorgaan of organisatie, doet hij daarvan mededeling in de aanvraag, onder vermelding van de hoogte van het gevraagde bedrag en van de stand van zaken met betrekking tot de beoordeling van die aanvraag of aanvragen.
2. Indien aanvrager subsidie wordt verstrekt voert aanvrager een zodanig ingerichte administratie dat daaruit te allen tijde de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde rechten en verplichtingen alsmede de betalingen en de ontvangsten kunnen worden nagegaan.
3. Indien aanvrager een subsidie wordt verleend voor een activiteit of programma van activiteiten waarbij voor de uitvoering van deze activiteit of dit programma van activiteiten vergunning(en) in het kader van openbare orde en veiligheid noodzakelijk zijn, dient aanvrager over deze vergunningen de beschikking te hebben alvorens de activiteit of het programma van activiteiten kan worden uitgevoerd.
4. Indien het een activiteit of programma betreft van activiteiten met kinderen tot 18 jaar of met mensen met een verstandelijke beperking, dienen de leidinggevenden en/of coaches van de activiteiten, te beschikken over een Verklaring Omtrent Gedrag.
5. De subsidieontvanger doet onverwijld schriftelijk melding aan het college van burgemeester en wethouders, zodra aannemelijk is dat de exploitatie van de vrijwilligersorganisatie en /of de activiteiten, waarvoor subsidie is verleend, niet of niet geheel zullen worden verricht of anderszins dat niet of niet geheel aan de beschikking tot subsidieverlening verbonden verplichtingen zal worden voldaan.
6. Burgemeester en wethouders kunnen de aanvragende organisatie als bedoeld in artikel 1, onder h, i, j en k, verplichten zich ook tegen andere risico's dan genoemd in het derde lid te verzekeren. Indien hiervan sprake is worden deze andere te verzekeren risico's in de beschikking tot subsidieverlening opgenomen.
7. Burgemeester en wethouders kunnen op aanvraag gehele of gedeeltelijke ontheffing verlenen van de verplichtingen genoemd in het vijfde lid. Indien aanvrager voor deze ontheffing in aanmerking wenst te komen dient hij daartoe uiterlijk 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd een schriftelijk verzoek in bij burgemeester en wethouders.

ARTIKEL 5 WEIGERINGSGRONDEN

1. De subsidieverlening kan naast de in artikel 4:25 en artikel 4:35 van de Algemene Wet Bestuursrecht en de in artikel 5 van de Algemene Subsidieverordening genoemde redenen, worden geweigerd indien:
  - a) een activiteit of een programma van activiteiten een jubileum of een feest betreft van aanvrager zelf dan wel een andere vergelijkbare aard heeft, en
  - b) de activiteit of de vrijwilligersorganisatie waarvoor subsidie wordt aangevraagd niet breed toegankelijk is voor inwoners van Maastricht
  - c) een activiteit of een programma van activiteiten een politiek en/of religieus karakter heeft.
2. De subsidieverlening wordt voorts geweigerd voor zover door verstrekking van de subsidie het subsidieplafond, als bedoeld in de artikel 2, lid f en artikel 2, lid 2 van deze verordening, zou worden overschreden.
3. De subsidieverlening kan daarnaast worden geweigerd indien een gegronde reden bestaat om aan te nemen dat:
  - a) een activiteit of een programma van activiteiten niet of niet geheel zal worden uitgevoerd;
  - b) de aanvrager niet zal voldoen aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen;

- c) de aanvrager niet op een behoorlijke wijze rekening en verantwoording zal afleggen omtrent de exploitatie van zijn vrijwilligersorganisatie; een te verrichten activiteit of programma van activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten, voor zover deze voor de vaststelling van de subsidie van belang zijn.
4. De subsidieverlening kan worden geweigerd indien voor dezelfde ondersteuningsbehoefte reeds door de gemeente subsidie is verleend op grond van een andere regeling of verordening.
  5. De subsidieverlening kan tot slot in ieder geval worden geweigerd indien de aanvrager:
    - a) in het kader van de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van deze gegevens tot een onjuiste beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of
    - b) failliet is verklaard of aan hem surseance van betaling is verleend, dan wel een verzoek daartoe bij de rechtbank is ingediend.

HOOFDSTUK 2

BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

ARTIKEL 6 BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

1. Een basissubsidie zoals omschreven in artikel 1, sub b, wordt op aanvraag verleend onder voorwaarde dat:
  - a) De aanvrager gedurende de twee, aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd c.q. de activiteit wordt uitgevoerd, voorafgaande jaren aantoonbaar activiteiten heeft ontplooid welke een bijdrage hebben geleverd aan de beleidsdoelstellingen van het Sociaal Domein. Deze bepaling is van toepassing op buurtnetwerken die voorafgaand als erkend buurtplatform actief waren.
  - b) De basis activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd, een bijdrage leveren aan de beleidsdoelstellingen van het Sociaal Domein
2. Organisaties die als hoofddoel het beoefenen van sport en/of amateurkunsten hebben, kunnen niet in aanmerking komen voor een basissubsidie.
3. Burgemeester en wethouders stellen nadere regels vast voor de verlening van basissubsidies aan buurtplatformen en buurtnetwerken.
4. De aanvrager stelt het boekjaar gelijk aan het kalenderjaar.
5. De bepalingen in de Algemene Subsidieverordening zijn van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL 7 SUBSIDIEGRONDSLAG BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

1. De subsidiegrondslag voor de basissubsidies is gelijk aan het bedrag van de verleende basissubsidie van het voorgaande jaar, tenzij door burgemeester en wethouders anders wordt bepaald.
2. Indien burgemeester en wethouders de basissubsidie voor een vrijwilligersorganisatie als bedoeld in artikel 1, onder h, i, j en k, op een afwijkend bedrag vaststellen dan de basissubsidie van het voorgaande jaar, heeft dat geen gevolgen voor de subsidieverlening aan andere organisaties.
3. Burgemeester en wethouders stellen nadere regels voor de subsidiegrondslag voor buurtplatforms en buurtnetwerken

ARTIKEL 8 MELDINGSPLICHT BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

Burgemeester en wethouders kunnen aan de verlening van een basissubsidie nadere regels verbinden met betrekking tot het verstrekken van periodieke rapportages over de realisatie en de afwijkingen daarvan met betrekking tot het uit te voeren prestatieplan of werkprogramma. Indien burgemeester en wethouders hiertoe beslissen wordt het tijdstip of worden de tijdstippen, waarop de rapportages moeten worden ingediend en de aanwijzing over de wijze van rapporteren, integraal opgenomen in het subsidiecontract ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening.

ARTIKEL 9 AANVRAAG TOT VERLENING EN VASTSTELLING VAN EEN BASISSUBSIDIE

1. Hoofdstuk 3 van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Maastricht is inzake de procedure van aanvraag, te overleggen bijlagen en bescheiden, verlening en vaststelling alsmede inzake reserves en verplichtingen onverminderd van toepassing op de verlening van basissubsidies, tenzij het college van burgemeester en wethouders anders bepaalt.

2. De aanvraag voor een basissubsidie kan, in afwijking van artikel 11, lid 1 van de Algemene Subsidieverordening, jaarlijks worden aangevraagd binnen een door burgemeester en wethouders vastgestelde aanvraagtermijn.
3. Een basissubsidie kan op aanvraag voor een periode van maximaal 3 jaren worden verleend.
4. Aanpassingen van het subsidieplafond kunnen leiden tot tussentijdse aanpassing van meerjarige subsidieafspraken als bedoeld in artikel 9, lid 3 van deze verordening.

ARTIKEL 10 BEOORDELING EN TOEKENNING

1. Hoofdstuk 3 van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Maastricht is inzake de procedure van aanvraag, te overleggen bijlagen en bescheiden, verlening en vaststelling alsmede inzake reserves en verplichtingen onverminderd van toepassing op de verlening van basissubsidies, tenzij het college van burgemeester en wethouders anders bepaalt.
2. Bij overschrijding van het subsidieplafond vindt de verdeling van de beschikbare subsidies in eerste instantie op inhoudelijke gronden plaats te weten:
  - a) De mate waarin de gesubsidieerde vrijwilligersorganisatie en de door haar uitgevoerde activiteiten een bijdrage levert aan de beleidsdoelstellingen van het Sociale Domein, Welzijn en Zorg
  - b) Het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners
  - c) Het versterken van de zorg van bewoners voor elkaar
  - d) De bijdrage die de vrijwilligersorganisatie en de door haar uitgevoerde activiteiten levert aan de versterking van preventie en maatschappelijke zorg

Indien verdeling van de beschikbare subsidie op bovengenoemde gronden niet mogelijk is, vindt herverdeling naar rato plaats.

Artikel 7 is eveneens van toepassing.

3. Bij daling van het subsidieplafond ten opzichte van het voorgaande jaar, worden de basissubsidies naar rato aangepast.
4. De toekenningen zullen worden gepubliceerd. Hiermee wordt beoogd de transparantie te vergroten en (vrijwilligers)organisaties te stimuleren tot samenwerking
5. De subsidieontvanger dient mee te werken aan communicatie-uitingen van de Gemeente Maastricht. Hier zijn voor de subsidieontvanger geen kosten aan verbonden.

HOOFDSTUK 3

FLEXIBELE SUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

ARTIKEL 11 FLEXIBELE SUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

1. Aan een vrijwilligersorganisatie als bedoeld in artikel 1, onder h, i, j en k, kan een flexibele subsidie worden verstrekt voor een activiteit of programma van activiteiten gericht op de beleidsdoelstellingen van het sociale domein.
2. Een flexibele subsidie, als bedoeld in artikel 1, kan in diverse vormen worden opengesteld en toegekend op basis van een integrale afweging van de subsidiecriteria in deze verordening en de bij het openstellen van de aanvraagmogelijkheid door burgemeester en wethouders vastgestelde nadere criteria en wegingsfactoren, de vorm van flexibele subsidie en opgenomen procedure.
3. De aanvraag voor een flexibele subsidie wordt ingediend conform de in de flexibele subsidievorm opgenomen procedure.
4. De aanvraag tot flexibele subsidieverlening gaat, voor zover niet in de elders bepaald, in ieder geval vergezeld van:
  - a) een omschrijving van de activiteit of het programma van activiteiten en de daarmee beoogde doelstelling(en), en
  - b) een overzicht van de aan de activiteit of het programma van activiteiten verbonden begrote inkomsten en uitgaven van de aanvrager.
5. Burgemeester en wethouders kunnen voorschotten op een flexibele subsidie verstrekken. Zij kunnen nadere regels met betrekking tot de bevoorschotting stellen. De wijze van bevoorschotting wordt integraal opgenomen in de beschikking tot subsidieverlening.

ARTIKEL 12 AANVRAAG, VERLENING EN VASTSTELLING VAN EEN FLEXIBELE SUBSIDIE

Hoofdstuk 2 van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Maastricht is inzake de procedure van aanvraag, verlening en vaststelling alsmede inzake reserves en verplichtingen onverminderd van toepassing op de verlening van flexibele subsidies, tenzij het college van burgemeester en wethouders in de procedure anders bepaalt.

ARTIKEL 13 BEOORDELING EN TOEKENNING

1. Subsidieaanvragen, die voldoen aan de doelstelling, de bepalingen van de Algemene subsidieverordening en de algemene subsidievoorwaarden van deze subsidieverordening, worden gewogen op basis van de in de betreffende flexibele subsidieregeling opgenomen subsidiecriteria.
2. De beoordeling op basis van de subsidiecriteria vindt plaats door een gemeentelijke beoordelingscommissie, al dan niet aangevuld met inwoners van Maastricht. Burgemeester en wethouders stellen nadere regels vast over het aantal en de voorwaarden waaronder inwoners kunnen deelnemen aan de beoordelingscommissie.
3. De toekenningen zullen worden gepubliceerd in een overzicht van toegekende subsidies op de gemeentelijke website. Hiermee wordt beoogd de transparantie te vergroten en (vrijwilligers)organisaties te stimuleren tot samenwerking.
4. De subsidieontvanger dient mee te werken aan communicatie-uitingen van de Gemeente Maastricht. Hier zijn voor de subsidieontvanger geen kosten aan verbonden.

ARTIKEL 14 SUBSIDIECRITERIA

1. Hoofddoelstelling van het gemeentelijke beleid is iedereen in de gelegenheid te stellen mee te doen in de maatschappij. Dat betekent dat de te subsidiëren activiteiten een bijdrage dienen te leveren aan:
  - a) Het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners
  - b) Het versterken van de zorg van bewoners voor elkaar.
2. Voor de beoordeling van de subsidieaanvragen zullen nadere subsidiecriteria worden vastgesteld die bij deze doelstellingen aansluiten.
3. De subsidiecriteria worden bij het vaststellen van de aanvraagmogelijkheden van de flexibele subsidies door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld.

ARTIKEL 15 SUBSIDIE BEWONERSINITIATIEVEN

1. Een subsidie voor een bewonersinitiatief zoals omschreven in artikel 1, sub k., wordt op aanvraag verleend onder voorwaarde dat:
  - a) De aanvrager(s) aantonen dat er draagvlak voor het bewonersinitiatief is binnen de buurt of straat waar de activiteit zal plaatsvinden
  - b) De activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd, een bijdrage leveren aan de beleidsdoelstellingen van het Sociaal Domein
  - c) De bepalingen in artikel 9 van de Algemene Subsidieverordening zijn van overeenkomstige toepassing.
2. De beoordeling van de ingediende aanvragen vindt plaats door een gemeentelijke beoordelingscommissie van minimaal 3 personen, al dan niet aangevuld met inwoners van Maastricht. Burgemeester en wethouders stellen nadere regels vast over het aantal en de voorwaarden waaronder inwoners kunnen deelnemen aan de beoordelingscommissie.
3. De aanvrager stelt het boekjaar gelijk aan het kalenderjaar.
4. Burgemeester en wethouders stellen nadere regels vast voor de subsidieverlening aan bewonersinitiatieven.

HOOFDSTUK 5 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 16 SLOT

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening

ARTIKEL 17 INWERKINGTREDING

1. Deze verordening treedt in werking na bekendmaking, met ingang van 1 januari 2017.

ARTIKEL 18 CITEERTITEL

Deze verordening kan worden aangehaald als “Verordening Subsidies Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2017”.

* * *

**ALDUS VASTGESTELD DOOR DE RAAD VAN DE GEMEENTE MAASTRICHT IN ZIJN VERGADERING
VAN XX XX 2016**

DEFINITIES:

ARTIKEL 1: DEFINITIES EN BEGRIPPEN

In dit artikel worden de begrippen in deze verordening verder gedefinieerd.

Onder b en c.: basissubsidies: Aanvrager maakt bij de aanvraag inzichtelijk welk deel organisatiekosten betreft en welk deel basisactiviteiten betreft. Deze kostensoorten worden inhoudelijk inzichtelijk gemaakt. De definitie van basissubsidies wordt verder uitgewerkt in basis organisatiekosten en basis activiteiten van de organisaties.

Onder de basis organisatiekosten worden verstaan de kosten die gemaakt moeten worden om de organisatie te doen bestaan en functioneren. Het gaat dan meer specifiek om de kosten als huisvesting, kantoorkosten en administratie, personeel voor zover aanwezig, opleidings- en andere kosten van vrijwilligers e.d. Er wordt geen uitputtend overzicht gegeven, de exacte samenstelling zal een vorm van maatwerk zijn, omdat elke vrijwilligersorganisatie anders is georganiseerd. Daarnaast worden de basis activiteiten onderscheiden. Het gaat daarbij om kosten van activiteiten die de vrijwilligersorganisatie zelf aanmerkt als haar core-business, de reden van haar bestaan. De reden voor deze uitsplitsing is dat de gemeente als subsidiegever helderheid wenst over de aard en omvang van deze activiteiten en hierover, binnen de kaders van het gemeentelijke subsidiebeleid ook het gesprek wil aangaan.

Onder d. Flexibele subsidies. Het uitgangspunt van de flexibele subsidies is dat er naast de basissubsidies die gericht zijn op de sociaal maatschappelijke structuur van vrijwilligersorganisaties in de stad, ruimte is voor innovatie, uitproberen van nieuwe concepten door zowel bestaande als nieuwe vrijwilligersorganisaties. Tevens is dat ook de ruimte die de overheid nodig heeft om de maatschappij te vragen mee te denken over het oplossen van knelpunten en of maatschappelijke opgaven en problemen. De vorm waarin deze flexibele subsidies beschikbaar zullen komen kan en moet divers zijn en zal zich dus niet beperken tot het model van 'tenders'.

Onder i. Buurtnetwerk betreft een een privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid, die zonder winstoogmerk activiteiten uitvoert met vrijwilligers in een buurt of samenstelling van buurten, met als doel gezamenlijk met de bewoners van een buurt of samenstelling van buurten, een lokale visie te ontwikkelen en bewoners te stimuleren deze visie zelf, indien nodig gefaciliteerd door en / of samenwerkend met professionals en gemeente en vrijwilligersorganisaties, te realiseren.

Onder j. Bewonersinitiatief betreft een initiatief door bewoners is of wordt ontwikkeld en uitgevoerd. Subsidieverlening ten aanzien van bewonersinitiatieven was tot 2017 geregeld in de Regeling bewonersinitiatiefgeld, maar maakt vanaf 2017 onderdeel uit van de verordening waarin de subsidiering van vrijwilligersactiviteiten worden geregeld. Burgemeester en wethouder stellen in de uitvoeringsregeling nadere regels vast ten aanzien van de maximale hoogte van de subsidie en de voorwaarden waaraan de activiteit moet voldoen.

Onder k. levensbeschouwelijk genootschap: een initiatief van bewoners die zich vanuit een levensbeschouwelijke visie inzetten voor de samenleving. Om voor subsidiering in aanmerking te kunnen komen moeten de activiteiten die door de levensbeschouwelijke genootschappen worden uitgevoerd betrekking hebben op doelstellingen van het sociale domein. De activiteiten mogen geen religieus karakter hebben noch mogen de activiteiten er op gericht zijn de eigen levensbeschouwelijke visie uit te dragen.

ALGEMEEN:

ARTIKEL 2: ALGEMENE VOORWAARDEN

In lid 1 wordt aangegeven onder welke voorwaarden subsidie kan worden verstrekt.

Onder e wordt als aanvullende voorwaarde bepaald dat om in aanmerking te kunnen komen een vrijwilligersorganisatie, moet beschikken over een bestuur van minimaal 3 personen. Deze personen mogen geen eerstelijns familie van elkaar zijn en niet op hetzelfde adres woonachtig zijn. Daarmee willen we voorkomen dat er vrijwilligersorganisaties die geen volwaardig bestuur hebben en/of waar het risico of de schijn van belangenverstreming bestaat, gesubsidieerd worden. In voorkomende

gevallen waar duidelijk is dat hier sprake is van een tijdelijke overgangssituatie, kunnen burgemeester en wethouders een uitzondering toestaan.

Onder f is als aanvullende voorwaarde voor de subsidieverlening aan buurtnetwerken opgenomen dat het buurtnetwerk moet aantonen dat er minimaal 10 bewoners actief bij het netwerk betrokken zijn. Indien dat niet mogelijk blijkt, is er sprake van een vrijwilligersorganisatie, niet zijnde een buurtnetwerk, en zijn de daarop van toepassing zijnde bepalingen van deze verordening van toepassing.

Onder g is bepaald dat de aanvrager moet aantonen dat de subsidie noodzakelijk is voor de uitvoering van de activiteit(en). Dat betekent dus ook dat de aanvrager aannemelijk moet maken dat er geen andere inkomensbronnen beschikbaar zijn die de totale subsidiebehoefte kunnen dekken. Van hem wordt dus verwacht dat hij aantoont welke activiteiten hij heeft ondernomen om zelf voldoende inkomsten te verkrijgen anders dan subsidie.

Onder h is vastgelegd dat de aanvrager moet aantonen welke inzet hij gepleegd heeft om zelf andere middelen te verwerven om de kosten te dekken. Daarmee wordt tegelijkertijd aangegeven dat gemeentelijke subsidie niet de enige bron van inkomsten hoeft te zijn en dat van aanvragers verwacht mag worden zich in te spannen om de financiering op een andere wijze dan via publieke middelen, sluitend te krijgen.

ARTIKEL 3: TOEPASSINGSBEREIK

In artikel 3 worden de kaders aangegeven waarbinnen op grond van deze verordening subsidies worden verstrekt. Deze verordening kan worden gezien als een uitwerking van de de WMO-WPG-nota Meer voor Elkaar (december 2011), sociale visie (juni 2013), de notitie samenhangend beleid 3D/transformatie sociaal domein (februari 2014), het beleidsplan WMO2015 (februari 2014) en de Toekomstagenda Sociaal Domein 2015-2018 (december 2015).

ARTIKEL 4: VERPLICHTINGEN

Algemene verplichtingen die gelden voor alle met deze verordening bedoelde organisaties, activiteiten en subsidieverstrekkings.

Onder lid 4 is opgenomen dat vrijwilligers die werken met kinderen en/of geestelijk gehandicapten, in het bezit moeten zijn van een Verklaring Omtrent Goed Gedrag. Voor vrijwilligers die werken met kinderen en/of geestelijk gehandicapten is deze verklaring gratis. Nadere informatie kan bij het gemeenteloket worden verkregen. Voor andere kwetsbare doelgroepen is het wel wenselijk, maar wordt het in de verordening niet verplicht gesteld.

Tevens is opgenomen dat een vrijwilligersorganisatie verplicht is zich afdoende te verzekeren tegen risico's welke activiteiten met zich meebrengen. Er is een gemeentelijke verzekering voor vrijwilligers tegen wettelijke aansprakelijkheid. Deze dekt evenwel niet alle risico's die activiteiten met zich meebrengen. Het is de verantwoordelijkheid van de vrijwilligersorganisatie zelf om voor een afdoende verzekering te zorgen.

ARTIKEL 5: WEIGERINGGRONDEN

Algemene weigeringsgronden die gelden voor alle met deze verordening bedoelde organisaties, activiteiten en subsidieverstrekkings (zowel basis als flexibele subsidies).

In lid 1 wordt bepaald dat, behalve hetgeen reeds is opgenomen in de Algemene Subsidieverordening, subsidie geweigerd wordt indien deze wordt aangevraagd voor een jubileum of feest van de aanvrager, de activiteit of vrijwilligersorganisaties niet breed toegankelijk is en/of de activiteit een politiek en/of religieus karakter heeft. Dit is een inhoudelijke aanscherping van de weigeringsgronden welke reeds in de Algemene Subsidieverordening zijn aangegeven. Het doel hiervan is er voor te zorgen dat de subsidie welke in het kader van het sociale domein ook worden ingezet voor een zo breed mogelijke sociale doelstelling. Onder lid 1, sub b is aangegeven dat subsidie eveneens wordt geweigerd indien naar oordeel van de gemeente, de vrijwilligersorganisatie of de activiteit waarvoor subsidie wordt gevraagd, niet breed toegankelijk is voor de inwoners van Maastricht. Hiermee wordt invulling gegeven aan het principe dat ook informele gesubsidieerde voorzieningen, toegankelijk moeten zijn voor alle bewoners van Maastricht en een bijdrage moeten leveren aan diversiteit en integratie.

In lid 2 wordt verder bepaald dat de subsidie wordt geweigerd voor zover door verstrekking het subsidieplafond zou worden overschreden. Ten aanzien van de basissubsidies betekent dit dat indien het subsidieplafond wordt overschreden, de verdeling van de subsidie op inhoudelijke gronden plaatsvindt (zie artikel 10, lid 3). Omdat effectuering daarvan niet onmiddellijk kan ingaan (artikel 7) kan dat betekenen dat in eerste instantie de voor de flexibele subsidie beschikbare gelden moeten worden verlaagd om hiervoor een buffer te genereren.

Ten aanzien van de flexibele subsidie betekent dit dat subsidie wordt toegekend aan de hoogste beoordeling tot het subsidieplafond is bereikt (zie artikel 13, lid 2).

BASISSUBSIDIES:

ARTIKEL 6: BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

Een basissubsidie is een subsidie ter hoogte van een vooraf bepaald maximum bedoeld als bijdrage in de organisatiekosten en de basisactiviteiten van de aanvrager. Zie verder toelichting op artikel 1, lid 1 sub b en c.

Gezien het doel van de basissubsidie, het versterken van de infrastructuur, bestaat recht op basissubsidie indien de aanvrager aantoonbaar onderdeel is van deze sociale infrastructuur. Derhalve is opgenomen dat een aanvrager dient aan te tonen dat hij gedurende de laatste 2 jaren activiteiten heeft ontplooid die een bijdrage hebben geleverd aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Deze voorwaarde wordt ook gesteld aan nieuwe, tot nu toe niet de gemeente gesubsidieerde, vrijwilligersorganisaties. Daarbij is het uitgangspunt dat aanvragers moeten aantonen dat zij beschikken over voldoende kennis en kunde van de door hen voorgestelde activiteiten en de relevantie voor de Maastrichtse gemeenschap.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen vrijwilligersorganisaties met of zonder gemeentelijke taak. Iedereen kan een aanvraag indienen. De gemeentelijke opdracht heeft vooral betrekking op de inhoudelijke taken die de desbetreffende organisatie uitvoert en zal vooral onderdeel van gesprek zijn tussen gemeente en vrijwilligersorganisatie. Er bestaat geen noodzaak om hiervoor specifieke procedure regels in de subsidieverordening op te nemen.

Vrijwilligersorganisaties welke activiteiten verrichten op het terrein van mondialisering kunnen geen basissubsidie aanvragen. Mondialisering valt niet binnen de beleidsdoelstellingen van welzijn en zorg. Zij kunnen wel in aanmerking komen een flexibele subsidie indien de door hen voorgestelde activiteiten passen binnen de doelstellingen van welzijn en zorg.

In lid 2 van dit artikel is tevens bepaald dat organisaties op het gebied van sport en culturele activiteiten, niet in aanmerking kunnen komen voor een basissubsidie. Zij kunnen wel in aanmerking komen een flexibele subsidie indien de door hen voorgestelde activiteiten passen binnen de doelstellingen van welzijn en zorg.

ARTIKEL 7: SUBSIDIEGRONDSLAG BASISSUBSIDIE

De subsidiegrondslag voor het jaar waarvoor wordt aangevraagd, is gelijk aan de verleende subsidie van het voorgaande jaar. Daarmee wordt voorkomen dat door een stijgende vraag vanuit de reeds gesubsidieerde vrijwilligersorganisaties, een stijging van de basissubsidies kan optreden waardoor het beschikbare subsidieplafond zou worden overschreden. Indien een vrijwilligersorganisatie van mening is dat de basissubsidie voor die organisatie verhoogd zou moeten worden, zullen burgemeester en wethouders hierover een besluit nemen. Het kan b.v. zijn dat er sprake is van een forse kostenstijging door een niet te beïnvloeden verandering in de huisvestingskosten of dat de betreffende vrijwilligersorganisatie nieuwe activiteiten wil toevoegen aan de basisactiviteiten. In deze gevallen zullen burgemeester en wethouders samen met de betreffende aanvrager kijken of daar mogelijkheden voor zijn.

Hetzelfde geldt wanneer burgemeester en wethouders van mening zijn dat een vrijwilligersorganisatie geen of onvoldoende bijdrage levert aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente en subsidiering van die organisatie of van een bepaalde basis activiteit, niet meer mogelijk is. Uiteraard zal de gemeente, op grond van de beginselen van behoorlijk bestuur, de organisatie hierover tijdig moeten informeren.

In lid 2 is bepaald dat indien burgemeester en wethouders de basissubsidie van een vrijwilligersorganisatie verhogen, dat niet mag betekenen dat andere organisaties doordoor naar rato worden gekort.

ARTIKEL 8: MELDINGSPLICHT BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSORGANISATIES

Geen verdere toelichting.

ARTIKEL 9: AANVRAAG, VERLENING EN VASTSTELLING VAN EEN BASISSUBSIDIE

De bepalingen in de Algemene Subsidieverordening over het indienen van een aanvraag tot verlening van subsidie en tot definitieve vaststelling aan het einde van de subsidieperiode, zijn van toepassing.

In afwijking daarop is in lid 2 bepaald dat de aanvraagtermijn jaarlijks door burgemeester en wethouders wordt vastgesteld.

Een aanvraag voor basissubsidie kan ook meerdere jaren beslaan, tot maximaal 3 jaren. Indien een dergelijke aanvraag wordt gehonoreerd, wordt de subsidie voorlopig toegekend. Jaarlijks dient de aanvrager door middel van een evaluatie inzichtelijk te maken dat de activiteiten conform plaatsvinden en dat de subsidiebehoefte nog bestaat. Daarop zal de gemeente de subsidie voor het volgende jaar beschikbaar stellen.

In lid 3 wordt bepaald dat aanpassingen van het subsidieplafond kunnen leiden tot herziening van deze voorlopige toekenning. Indien b.v. burgemeester en wethouders het subsidieplafond in enig jaar lager vaststellen, heeft deze verlaging ook zijn consequenties voor de eerder afgegeven voorlopige beschikking en de daarin genoemde subsidiebedragen en kunnen deze worden aangepast. Hetzelfde geldt uiteraard indien de evaluatie van het lopende jaar negatief is.

ARTIKEL 10: BEOORDELING EN TOEKENNING

De aanvragen voor een basissubsidie worden ambtelijk beoordeeld. In tegenstelling tot de flexibele subsidies, zijn de basissubsidies vooral gericht op het in stand houden en versterken van het sociaal maatschappelijke netwerk van vrijwilligersorganisaties. Een inhoudelijke beoordeling van de subsidieaanvragen richt zich dan ook voornamelijk op deze structuur, redelijkheid van organisatiekosten en basisactiviteiten. Deze discussie zal voornamelijk tussen aanvrager en gemeente worden gevoerd gedurende de looptijd van de subsidieperiode. Het ligt daarom voor de hand om bij de toekenning van de basissubsidies vooralsnog te kiezen voor een ambtelijke beoordeling.

Subsidie wordt verleend tot het subsidieplafond is bereikt. Bij overschrijding vindt een inhoudelijke afweging plaats m.b.t. de verdeling van de subsidies. Wanneer het aantal aanvragers toeneemt, kan de vraag om subsidie, het subsidieplafond overschrijden. In dat geval wordt door burgemeester en wethouders bepaald hoe de subsidie wordt verdeeld. Dat kan betekenen dat op inhoudelijke gronden besloten wordt de subsidie van een organisatie of een activiteit te beperken. Deze afweging vindt uiteraard al het hele jaar plaats in de gesprekken tussen de gemeente en vrijwilligersorganisaties en kan dus niet als een verrassing komen. Effectuering kan ook alleen maar plaatsvinden indien de betreffende organisatie hierover tijdig wordt geïnformeerd.

Een inhoudelijke toetsing geschiedt op basis van de in de verordening genoemde criteria. Indien de herverdeling niet voor het volgende subsidiejaar kan worden geëffectueerd (zie artikel 7) kunnen burgemeester en wethouders besluiten om alle subsidies naar rato te verlagen.

Om de transparantie te vergroten en tevens de bekendheid van vrijwilligersorganisaties en de door hen uitgevoerde activiteiten te vergroten, zullen de toegekende subsidies periodiek worden gepubliceerd. Dit zal gebeuren in de vorm van een overzicht van vrijwilligersorganisaties welke een basissubsidie hebben toegekend gekregen en de hoogte van de bedragen.

FLEXIBELE SUBSIDIES:

ARTIKEL 11: FLEXIBELE SUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

De wijze van subsidiering van activiteiten door vrijwilligersorganisaties in het kader van deze verordening is flexibel. Periodiek worden hiervoor aanvraagmogelijkheden geschapen. Deze zullen tijdig worden gepubliceerd via de gebruikelijke informatiekanalen van de gemeente (Bericht uit Maastricht) maar ook op MaastrichtDoet.nl. De gemeente zal er zorg voor dragen dat de aanvraagmogelijkheden voor flexibele subsidies zo tijdig mogelijk en zo breed mogelijk worden gecommuniceerd. Op basis van door het college van B&W bepaalde, factoren vindt vervolgens een afweging plaats inzake verdeling van het beschikbare budget over de verschillende aanvraagperiodes. Bij het vaststellen van dit budget en de wijze waarop aangevraagd kan worden, wordt door het college van burgemeester en wethouders tevens aangegeven aan welke beleidsdoelstellingen en thema's de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd een bijdrage moeten leveren en welke criteria en wegingsfactoren van toepassing zijn (artikel 14 en 15 van deze verordening).

ARTIKEL 12: AANVRAAG, VERLENING EN VASTSTELLING VAN EEN FLEXIBELE SUBSIDIE

Geen verdere toelichting.

ARTIKEL 13: BEOORDELING EN TOEKENNING

De subsidieaanvraag wordt beoordeeld op een aantal vastgestelde subsidiecriteria. De beoordeling van de aanvragen vindt plaats door een beoordelingscommissie. Om de transparantie en betrokkenheid van bewoners en vrijwilligersorganisaties te vergroten wordt in lid 1 de ruimte geschapen om externe personen aan de beoordelingscommissie worden toe te voegen. Burgemeester en wethouders zullen, alvorens hiertoe over te gaan, nadere regels stellen ten aanzien van het aantal externe personen, de voorwaarden waaronder dit mogelijk is, de selectiecriteria en de duur van deelname.

Subsidie wordt toegekend op basis van welke aanvrager de hoogste beoordelingen heeft en zo verder tot het subsidieplafond is bereikt. De laatst toe te kennen subsidie kan lager zijn dan het gevraagde bedrag afhankelijk van de hoogte van het resterende budget.

Om de transparantie te vergroten en tevens de bekendheid van vrijwilligersorganisaties en de door hen uitgevoerde activiteiten te vergroten, zullen de toegekende subsidies periodiek worden gepubliceerd op de gemeentelijke website. Dit zal gebeuren in de vorm van een overzicht van vrijwilligersorganisaties welke een subsidie hebben toegekend gekregen en de hoogte van de bedragen, maar kan ook op een andere manier worden vormgegeven.

ARTIKEL 14: SUBSIDIECRITERIA

De hoofddoelstelling waaraan activiteiten van vrijwilligersorganisaties een bijdrage zouden moeten leveren, willen zij in aanmerking komen voor subsidie, is dat zij een bijdrage leveren aan de doelstelling: "iedereen doet mee". Dat betekent dat activiteiten meer concreet een bijdrage zouden moeten leveren aan het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners en het versterken van de zorg van bewoners voor elkaar.

ARTIKEL 15: WEGINGSFACTOREN

De subsidiecriteria krijgen elk een eigen wegingsfactor waardoor de ene factor in verhouding zwaarder kan komen te wegen dan een andere factor. Deze wegingsfactoren worden jaarlijks, bij het vaststellen van de aanvraagmogelijkheid voor een flexibele subsidie, door het college van burgemeester en wethouders vast gesteld.

BEWONERSINITIATIEVEN:

ARTIKEL 16: SUBSIDIES BEWONERSINITIATIEVEN

Dit artikel regelt de subsidieverlening aan initiatieven van (nog) niet in een stichting georganiseerde bewoners. De aanvraag moet voldoen aan de vereisten welke zijn opgenomen in de Algemene Subsidieverordening.

ARTIKEL 17: INWERKINGTREDING

Geen verdere toelichting.

ARTIKEL 18: CITEERTITEL

Geen verdere toelichting.

Gemeente Maastricht

Burgemeester en wethouders van Maastricht,

gelet op artikel 2, vierde lid én artikel 3, tweede lid van de Algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2010;

besluiten

tot vaststelling van de volgende 'Uitvoeringsregeling buurtnetwerken 2017-2018'.

Uitvoeringsregeling buurtnetwerken 2017 -2018

behorende bij de Verordening SUBSIDIES VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN WELZIJN EN ZORG 2017

INHOUD

Inleiding.....	3
HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN	8
Artikel 1 Definities en begrippen.....	8
HOOFDSTUK 2 subsidieverlening aan buurtnetwerken.....	8
Artikel 2 Hoogte van de subsidie voor buurtnetwerken	8
Artikel 3 Criteria buurtplan.....	9
HOOFDSTUK 3 Overgangs- en slotbepalingen.....	9
Artikel 4 slot.....	9
Artikel 5 Inwerkingtreding	9
Artikel 6. Citeertitel	9

Inleiding

Tijdens een intensief dialoogproces in 2014 zijn met alle stakeholders vijf dromen benoemd:

1. Zoveel mogelijk mensen doen mee
2. Samenwerken over grenzen
3. Vrijwilligers koesteren
4. Flexibele financiering
5. Vertrouwen in besluiten

Deze dromen zijn uitgewerkt in een nieuwe subsidiesystematiek die 1 januari 2015 van kracht is gegaan. Deze systematiek maakt onderscheid in basissubsidies en flexibele subsidies. Deze laatste kunnen middels tenders worden aangevraagd. Conform afspraak met de gemeenteraad wordt nu deze subsidiesystematiek doorontwikkeld tot een nieuwe verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg. Deze wordt per 1 januari 2017 ingevoerd. In deze verordening wordt bepaald op welke voorwaarden vrijwilligersorganisaties ten behoeve van de realisatie van beleidsdoelen van het sociale domein subsidie kunnen krijgen.

Voor iedere vrijwilligersorganisatie gaan bepaalde nieuwe algemene voorwaarden gelden, waaronder een bestuur van minimaal 3 personen, statutair en feitelijk gevestigd in Maastricht en een privaatrechtelijke rechtsvorm zonder winstoogmerk. Omdat er nu wordt gewerkt met flexibele subsidies, welke meer administratieve lasten met zich meebrengt, wordt gedacht het systeem van de basissubsidies te vereenvoudigen door de mogelijkheid van het toekennen van een meerjarensubsidie.

Een bijzondere doelgroep zijn de buurtplatforms die zich gaan doorontwikkelen naar buurtnetwerken. Voor deze doelgroep wordt voor de duur van 2 jaar een uitvoeringsregeling ingesteld. De reden om dit te doen volgt hierna.

Van buurtplatforms naar buurtnetwerken!

Op 12 oktober 2015 heeft de werkgroep van de buurtplatforms het buurtnetblad aangeboden aan wethouder Gerats. Het buurtnetblad is door het college en de raad zeer enthousiast ontvangen. Zij hebben veel waardering voor deze ambitieuze visie van de buurtplatforms. Er is veel respect voor de wijze waarop de buurtplatforms dit proces zelf hebben vormgegeven en de wijze waarop ze kritisch naar hun eigen toekomstige rol en taken hebben gekeken. De visie past inhoudelijk volledig binnen het huidige tijdsgewricht van burger- en overheidsparticipatie. Opvallend is de positieve energie die het Buurtnetblad uitstraalt. De wijze waarop het thema Eigenaarschap wordt verwoord met een heldere uitleg over ieders rollen, taken en bevoegdheden, spreekt college en raad zeer aan. Het college is van mening dat deze visie alleen samen (gemeente en buurten) kan worden gerealiseerd als er wederzijds begrip is voor elkaars zorgen over het nu en de toekomst. Ook moet van beide kanten (gemeente en buurten) geaccepteerd worden dat het een groeiproces dat gezamenlijk wordt doorlopen en met vallen en opstaan gepaard gaat. Er zijn nu 34 erkende buurtplatforms en die zijn allemaal anders. En de buurten zijn ook allemaal anders, maar door dit als toekomstvisie te nemen kan de dialoog goed worden gevoerd.

De gemeente stimuleert alle erkende buurtplatforms zich te ontwikkelen naar buurtnetwerken. Het jaar 2016 is voor de start van dat proces een belangrijk jaar. Dit komt tot uiting in de volgende maatregelen.

- De gemeente heeft besloten te starten met een nieuwe werkwijze gericht op zelfsturing. Onder zelfsturing wordt verstaan: het nemen van initiatief en verantwoordelijkheid door bewoners om binnen hun vermogen, waar nodig ondersteund door de gemeente, gezamenlijk invulling te geven aan het onderhouden en tot stand brengen van een vitale gemeenschap. De bewoners zijn vrij om zich te organiseren op die wijze die hen passend lijkt. Hiervoor wordt de functie stadsdeelmanager (actueel 2 fte) ontwikkeld naar procescoördinator zelfsturing inclusief een personele uitbreiding van 2 fte.
  - De procescoördinatoren zelfsturing werken nauw samen met de opbouwwerkers van Stichting Trajekt die het proces naar zelfsturing vanuit hun professie zullen ondersteunen. Hiervoor is reeds een gezamenlijk traject gestart om samen te kijken naar elkaar rollen en taken,
  - In 2016 zal de gemeente een viertal workshops organiseren. Dit om de buurtplatforms te helpen bij hun keuze zich om te vormen van buurtplatform naar een buurtnetwerk of een andere weg te kiezen. In de vier workshops worden de volgende zaken behandeld:
    1. Voor het zoeken, vinden en binden van mensen, verenigingen en initiatieven organiseren we in 2016 een inspiratie- en informatie workshop met behulp van deskundigen en mensen uit de praktijk (Vilt, Peel en Maas, Venlo/ Tegelen b.v.). Ook de communicatiemiddelen/keuzes komen hierbij aan bod. We noemen deze workshop “*Met succes zoeken, vinden en binden*”.
    2. Voor het maken van een buurtplan (“de stip op de horizon”) is inzicht in de beschikbare informatie over de stad en de verschillende buurten essentieel. We noemen deze workshop “*Maastricht in cijfers*”.
    3. Een buurtplan vraagt om een zekere methodiek en analyse; bovendien vraagt het om het maximaal betrekken van bewoners, initiatieven en verenigingen. Uiteindelijk wil je een agenda hebben voor de buurt, inclusief tijdspad en prioriteiten. Om dat voor elkaar te krijgen praten we over de condities en methodiek in een workshop “*Buurtplan, hoe dan?*”
    4. Vanaf 2017 zullen buurtnetwerken moeten werken met lagere subsidies van de gemeente. Het wordt daarom steeds belangrijker om ook geld aan te boren via andere financieringskanalen. Een workshop ‘*Hoe kom ik aan geld?*’. Naast informatie over subsidiefondsen wordt ook uitleg gegeven over moderne financieringsvormen zoals crowdfunding enz.
- Om goed aan te sluiten bij de behoefte van de buurtplatforms worden de workshops samen met de buurtplatforms voorbereid.
- Reeds vooruitlopend op deze ontwikkeling zijn in 2015 twee pilots zelfsturing gestart in de groepen van buurten Biesland-Wolder-Campagne en Heer-Molukse Buurt-Eyldergaard. In 2016 worden nog drie pilots gestart, waarbij wordt gedacht aan de De Heeg, Caberg en Wyckerpoort.

Zodra de verordening per 1 januari 2017 van kracht is, zullen de huidige buurtplatforms, die gekozen hebben zich om te vormen tot buurtnetwerk, aan een aantal algemene eisen moeten voldoen die voor alle vrijwilligersorganisaties gaan gelden (denk hierbij aan de norm van de 3 bestuursleden). Om

de ambitie van zelfsturing en eigenaarschap te kunnen realiseren, worden hier een aantal criteria aan toegevoegd. Deze hebben vooral betrekking op het bereiken van (nieuwe) actieve buurtbewoners en de voorbereidingen voor het maken van een buurtplan door de bewoners. Het voldoen aan deze criteria is een groeiproces en vereist maatwerk per buurt. Door de workshops, die in 2016 worden gegeven, worden alle buurtplatforms ondersteund om een gefundeerde keuze te maken of men wil/kan doorontwikkelen naar een buurtnetwerk. Zo kunnen zij beter invulling geven aan de aanvullende criteria.

Tenslotte is het van belang om op te merken dat er vele bewoners actief zijn voor hun buurt, de stad en die deze activiteiten niet verrichten binnen en of gekoppeld aan een buurtnetwerk. Dit is en blijft uiteraard de keuzevrijheid van een ieder .

Verder zijn voor de begrippen leefbaarheid en vitaliteit van een buurt vijf terreinen benoemd waarmee deze begrippen een bredere inhoud is gegeven dan waar de buurtplatforms zich traditioneel op gericht hebben.

Zelfsturing en eigenaarschap in de buurten kan de ambitie van (nu nog) buurtplatforms zijn, echter het is niet hun exclusieve speelveld. Voor verenigingen, groepen en/of bewoners die de ambitie hebben om een buurtnetwerk in hun buurt te ontwikkelen en in te richten gelden in principe op termijn dezelfde regels, rechten en plichten. Voor 2016 ligt echter het accent bij de huidige buurtplatforms. Mocht in een buurt een andere bewonersgroep zich bij de gemeente melden dat ze de ambitie hebben om buurtnetwerk te worden, en dus een concurrentie/aanvulling zijn voor het bestaande buurtplatform, zullen de procescoördinatoren zelfsturing interveniëren. Het streven is om beide bewonersgroepen bij elkaar te brengen, aangezien zij feitelijk dezelfde ambitie hebben. De nieuwe bewonersgroep kan dus in 2016 nog geen aanspraak maken op een subsidie.

De basissubsidie en de subsidie voor communicatiekosten blijft in 2016 gelijk aan 2015. Voor de hoogte van de subsidies voor activiteiten zijn er met ieder buurtplatform gesprekken gevoerd. En uiteraard kunnen buurtplatforms flexibele subsidie aanvragen op basis van de tenders.

2017 en 2018

De financiële middelen in de vorm van subsidies zijn aanwezig. Echter, in veel gevallen zullen de (toekomstige) buurtnetwerken moeten werken met lagere subsidies vanuit de gemeente dan de buurtplatforms gewend waren. Naast de gemeentelijke subsidies zullen zij ervaring moeten opdoen met het aanboren van gelden van derden. Via Maastrichtdoet.nl wordt hier in ondersteund. Dit past bij de visie dat buurtnetwerken een aanjaag- en verbindende functie hebben in de buurt. Wel zal er een apart stimuleringsbudget komen om de kosten van de transformatie naar een buurtnetwerk te bekostigen.

Deze uitvoeringsregeling heeft als hoofddoel om de ontwikkeling van de buurtnetwerken te stimuleren. De regeling heeft een duur van 2 jaren, dus voor 2017 en 2018, de zogenaamde transitiejaren. Vanaf 2019 valt de basissubsidie voor buurtnetwerken onder de reguliere verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg.

Indien een buurtplatform vanaf 01-01-2017 voldoet aan de voorwaarden (waaronder 3 bestuursleden, inzicht in het aantal actieve bewoners én het plan van aanpak), bedraagt de basissubsidie:

- Een bedrag ad € 2.100 voor organisatiekosten. Onder organisatiekosten worden verstaan de kosten die gemaakt moeten worden om de organisatie te doen bestaan en functioneren. Het gaat dan meer specifiek om de kosten als huisvesting, kantoorkosten en administratie, opleidings- en andere kosten van vrijwilligers e.d. Er wordt geen uitputtend overzicht gegeven, de exacte samenstelling zal een vorm van maatwerk zijn, omdat elk buurtplatform anders is georganiseerd.
- Een bedrag ad € 1,00 per adres cq huishouden in de buurt voor communicatiekosten met een minimumbedrag van € 1.500 en een maximumbedrag van € 2.500.
- Het budget voor de organisatiekosten en het budget communicatiekosten is uitwisselbaar.
- Een bedrag van € 500 'handgeld' voor kleine uitgaven in de buurt.
- Een bedrag ad maximaal € 750 per jaar, afhankelijk van het eigen plan van aanpak, zijnde een stimuleringsbudget omdat het oprichten van een buurtnetwerk extra kosten met zich meebrengt voor bijvoorbeeld extra communicatie, het uitvoeren van enquêtes, organiseren van bijeenkomsten, publicaties rondom de buurtanalyse, veranderen van de statuten e.d.

Een buurtnetwerk heeft als streven zoveel mogelijk buurtbewoners te betrekken. Vandaar dat per 01-01-2018 het aantal actieve bewoners moet zijn vergroot. De mate van groei is maatwerk.

Definitie van actieve bewoners in het kader van deze uitvoeringsregeling

- Dragen bij aan de ontwikkeling van het buurtplan.
- En/of: Zijn eigenaar van een of meerdere in het buurtplan genoemde prioriteiten c.q. activiteiten.
- En/of: Zijn deelnemer aan een of meerdere in het buurtplan genoemde zelfwerkzaamheidsactiviteiten.

Naast de basissubsidie is er altijd de mogelijkheid om in te schrijven op de tenders voor flexibele subsidie.

Vanaf 2017 worden ook nieuwe bewonersgroepen, die een buurtnetwerk willen worden, toegelaten tot het subsidiesysteem. Deze bewonersgroepen moeten voldoen aan dezelfde criteria als de andere buurtnetwerken. Indien dit gebeurt waar een buurtplatform actief is, en dit buurtplatform wil doorontwikkelen naar een buurtnetwerk, dan zal de procescoördinator zelfsturing proberen beide groepen bij elkaar te brengen. Daarbij is het uitgangspunt dat er één buurtnetwerk is per geografisch gebied.

2019

Per 01-01-2019 vervalt de uitvoeringsregeling en vallen alle buurtnetwerken onder de reguliere subsidieverordening.

NB Buurtplatforms die geen buurtnetwerk willen worden, bijvoorbeeld omdat bij hen accent ligt op een reguliere activiteit, kunnen in 2016 de keuze maken of ze liever als een reguliere vrijwilligersorganisatie verder willen gaan. In dit geval wordt de basissubsidie individueel vastgesteld. Deze keuze kan ook nog in 2017 en 2018 worden gemaakt.

HOOFDSTUK 1   ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1   Definities en begrippen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *Subsidie*: hetgeen daaronder verstaan wordt in artikel 4:21 van de Algemene wet bestuursrecht;
- b. *Buurtnetwerk*: een privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid, die zonder winstoogmerk activiteiten uitvoert met vrijwilligers in een buurt of samenstelling van buurten, met als doel gezamenlijk met de bewoners van een buurt of samenstelling van buurten, een lokaal buurtplan te ontwikkelen en bewoners te stimuleren dit buurtplan zelf, indien nodig gefaciliteerd door en/of samenwerkend met professionals en gemeente en vrijwilligersorganisaties, te realiseren.
- c. *Buurtplan*: de toekomstvisie (stip op de horizon) van het buurtnetwerk.
- d. *Basissubsidie*: Een subsidie tot een vooraf bepaald maximum als bijdrage in de organisatiekosten van de aanvrager.
- e. *Organisatiekosten*: de kosten die gemaakt moeten worden om de organisatie te doen bestaan en functioneren. Het gaat dan meer specifiek om de kosten als huisvesting, kantoorkosten en administratie, opleidings- en andere kosten van vrijwilligers e.d. Er wordt geen uitputtend overzicht gegeven, de exacte samenstelling zal een vorm van maatwerk zijn, omdat elk buurtnetwerk anders is georganiseerd.
- f. *Stimuleringsbudget*: een budget voor de extra kosten verbonden aan de oprichting van een buurtnetwerk, bijvoorbeeld extra communicatie, het uitvoeren van enquêtes, organiseren van bijeenkomsten, publicaties rondom de buurtanalyse, veranderen van de statuten e.d.
- g. *Plan van aanpak*: een plan, opgesteld door het (toekomstige) buurtnetwerk, hoe zij bewoners willen betrekken en welke activiteiten zij willen uitvoeren om te komen tot een buurtplan.
- h. *Actieve bewoners*: zijn bewoners uit de eigen buurt, die:
  - bijdragen aan de ontwikkeling van het buurtplan, en/of
  - eigenaar zijn van een of meerdere in het buurtplan genoemde prioriteiten c.q. activiteiten, en/of;
  - deelnemer zijn aan een of meerdere in het buurtplan genoemde zelfwerkzaamheidsactiviteiten.

HOOFDSTUK 2   subsidieverlening aan buurtnetwerken

Artikel 2   Hoogte van de subsidie voor buurtnetwerken

1. Een buurtnetwerk komt in aanmerking voor een basissubsidie en een stimuleringsbudget , indien:
  - a) een buurtnetwerk voldoet aan de algemene voorwaarden zoals benoemd in artikel 2 van de verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017, en;
  - b) indien bij de eerste aanvraag op basis van deze regeling het aantal actieve bewoners inzichtelijk wordt gemaakt. Voor het opvolgend kalenderjaar geldt dat er aantoonbaar sprake moet zijn van een redelijke groei van het aantal actieve bewoners.
  - c) een plan van aanpak wordt overlegd.
2. De hoogte van de basissubsidie bedraagt:
  - a) € 2.100,- per kalenderjaar voor organisatiekosten
  - b) € 1,- per adres c.q. huishouden in de buurt voor communicatiekosten met een minimumbedrag van € 1.500,- en een maximumbedrag van € 2.500,-.
  - c) € 500,- voor kleine uitgaven ter stimulering van de buurtbewoners
3. De hoogte van het stimuleringsbudget bedraagt maximaal € 750,- per jaar, afhankelijk van het eigen plan van aanpak.

Artikel 3   Criteria buurtplan

2. De optimale leefbaarheid en vitaliteit van een buurt worden uitgedrukt in door burgers ervaren optimale niveaus op de volgende vijf terreinen:
  - a) de verzorgingssituatie: het voorzieningenniveau inclusief openbaar vervoer;
  - b) de woonsituatie: de kwaliteit van de woning en de fysieke leefomgeving;
  - c) de onderwijs- en werksituatie: de toegankelijkheid van scholen en bedrijven;
  - d) het sociale klimaat: de kunst van het samenleven, de sociale veiligheid, de kwaliteit van de woonomgeving;
  - e) de bestuurlijke omgeving: de toegankelijkheid, attitude en werkwijze van politiek bestuur, het gemeentelijke apparaat en andere maatschappelijke organisaties.
3. De wijze waarop de buurt zelf aan de slag gaat met de verbeterpunten en welke prioriteiten daarbij worden gesteld
4. Welke ondersteuning wordt gevraagd van de gemeente en/of maatschappelijke organisaties (overheidsparticipatie)

HOOFDSTUK 3   Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 4   slot

1. In gevallen, de uitvoering van deze regeling betreffend, waarin deze regeling niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening

Artikel 5   Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking na bekendmaking, met ingang van 1 januari 2017 en eindigt op 31 december 2018.

Artikel 6.   Citeertitel

Deze regeling kan worden aangehaald als "Uitvoeringsregeling buurtnetwerken 2017 en 2018".

Aldus vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders in zijn vergadering van 2016.

De Secretaris,
P.J. Buijtels

De Burgemeester,
J.M. Penn te Strake

* * *

BUURTNET

Blad

BOUWEN OP BEWONERSKRACHT

'T verleden is de voorbode voor de toekomst

In 2014 wil de gemeente Maastricht het Convenant met de buurtplatforms beëindigen. Na een breed gedragen reactie van de buurtplatforms, besluit het College om het Convenant in het overgangsjaar 2015 te handhaven en in datzelfde jaar met een nieuw voorstel te komen.

Op 9 februari 2015 gaat de gemeente met de buurtplatforms in gesprek over rol en positie van de buurtplatforms en over nieuwe afspraken tussen B&W, gemeenteraad en buurtplatforms. Ze spreken af dat een werkgroep van afgevaardigden uit de buurtplatforms een voorstel gaat maken.

Deze krant is een voorzet voor verdere dialoog tussen de buurtplatforms, die - wat ons betreft- buurtnetwerken gaan heten. We lichten dat later toe.

Vier vragen

In deze krant vindt u het antwoord op vier vragen:

1. **Waarom moet het Convenant worden vervangen door nieuwe afspraken met de gemeente?**
2. **Welke visie hebben we nu op het werk van buurtplatforms; waar zou het om moeten gaan?**
3. **Welke rollen hebben de gemeente en de buurtplatforms dan?**
4. **Hoe zou de gemeente het werk van de buurtplatforms kunnen faciliteren?**

En nu?

Nieuwe afspraken komen er alleen als we er allemaal bij zijn op: **MAANDAG 28 SEPTEMBER om 19.00 uur** in het buurtcentrum van Caberg aan de Spinetlaan 25 in Maastricht.

We gaan in dialoog en concluderen samen, zo eensgezind als kan, om daarna naar de gemeente te stappen en te vragen om hun visie op ons voorstel. We willen graag afspraken voor een behoorlijke termijn: dan krijg je iets voor elkaar!

DURF TE DROMEN DURF IN DIALOOG DURF TE DOEN

Op weg naar nieuwe afspraken in de stad

Sinds 2008, toen het Convenant in werking trad, is er sprake van een veranderde en veranderende maatschappelijke context:

- er is een groeiende betrokkenheid van bewoners, die meer zeggenschap willen over hun eigen leefomgeving;
- de gemeente staat voor nieuwe taken als gevolg van drie grote decentralisaties;
- de informatieuitwisseling tussen en met bewoners, organisaties en overheden is veel sneller en ook diverser geworden;
- er moet meer met minder geld.

Als gevolg daarvan en anticiperend op meer veranderingen bezint de gemeente zich op:

- haar ambities;
- het daarbij passende beleid;
- de daarbij passende organisatie;
- de relatie met bewoners.

De gevolgen voor de buurtplatforms zijn ingrijpend:

- het buurtplatform is niet meer de enige vanzelfsprekende gesprekspartner in en voor de buurt;
- mondige inwoners pakken zelf zaken op, starten een bewonersinitiatief, weten steeds vaker zowel de weg als medestanders te vinden;
- overheid en maatschappelijke partners zijn laagdrempelig en goed bereikbaar voor bewoners;
- het buurtplatform is niet de buurt, niet langer een bestuurlijk platform.

Deze veranderende context vraagt om een nieuwe positie en een nieuwe rolverdeling, zoals:

- ontwikkelen van een buurtvisie/ agenda samen met bewoners om te werken aan verbetering van de leefbaarheid;
- stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven;
- continu zoeken naar de 'inactieven' en proberen die te enthousiasmeren;
- je netwerk gebruiken om mensen te

- 'spotten' met bepaalde kwalificaties voor een specifiek project;
- indien nodig en op verzoek coördineren van de communicatie tussen bewoners en gemeente, helpen 'het verhaal' uit te dragen.

Kortom: de veranderde maatschappelijke context vraagt om nieuwe afspraken.

Wittevrouwenveld kantelt

Natuurlijk moest er in 2014 veel overlegd worden. Dat ging over het algemeen snel en to the point, waarbij wederzijds vertrouwen een belangrijke factor was en is. We werken allemaal samen voor een gezellige, schone en veilige buurt, waarin iedereen op haar of zijn eigen manier zich kan ontspannen, ontwikkelen, ontmoeten met wederzijds respect. De werkgroepen kregen meer actieve leden en de verantwoordelijkheden werden gedeeld. Voor de coördinatie bood Trajekt de helpende hand. Voor ons als vrijwilligers alleen is dat geheel aan acties niet te overzien.

De kanteling

Want het is waar: het Wittevrouwenveld is een actieve buurt en ook zonder het 'Buurtplatform' gebeurt er van alles. Dit wil in het geheel niet zeggen dat we overbodig zijn. De netwerken en structuren zijn niet voor iedereen inzichtelijk of toegankelijk. De wijk is zeer divers en veel bewoners hebben moeite de eindjes aan elkaar te knopen of overeind te blijven met een kwakkelende gezondheid. Daarom zullen toegankelijke (betaalbare) ontmoetingsmogelijkheden, nieuwe initiatieven en aanknopingspunten altijd weer noodzakelijk blijven. Als signalerend, aanjagend en communicatiebevorderend netwerk zijn we essentieel en nuttig voor de buurt. Dat is ons doel. We brengen samenhang, stemmen af, nodigen uit, verbinden en stimuleren.

De bekendheid van en het vertrouwen in het Buurtplatform WVV-Actief is zeker toegenomen. We passen onze naam aan de nieuwe werkwijze: Buurtnetwerk Wittevrouwenveld. We noemen dat De Kanteling. Wie en wat is er precies gekanteld? We houden ons niet meer actief bezig met het gemeentelijk beleid, hoewel we dat ook van belang vinden. We ontdekten dat het ons heel veel tijd en energie kostte en uiteindelijk meestal weinig opleverde. De gemeentelijke procedures kennen zo hun eigen wetmatigheden. Er zijn langs diverse lijnen, zoals via Trajekt en ook rechtstreeks met de Stadsdeelmanager goede contacten met de Gemeente. Via het Veilige Buurten Team is er trouwens ook een effectieve en professionele samenwerking met de Gemeente, woningbouwcorporaties en politie. Op dit moment overwegen we ons ook terug te trekken uit het A2-Buurtenplatform. Er zijn daarbij wel interessante overlegstructuren maar er is te weinig effectiviteit, te veel vorm, te weinig inhoud. Liever gewoon de beschikbare energie steken in samenwerken in en om de buurt. En deelnemen aan incidenteel overleg zoals op dit moment de herinrichting van de dwarsverbindingen van de Groene Loper via een Klankbordgroep.

Buurtcafé en Eten met Manus

We organiseerden zeven keer een Sociaal Café dat al snel de roepnaam Buurtcafé kreeg. Deze ontmoetingsplek van veel actievelingen en belangstellenden uit de buurt en professionals, heeft als doel elkaar en elkaars werk beter te leren kennen waardoor een broedplaats van ideeën en initiatieven is ontstaan. Ook biedt dit de mogelijkheid om speciale themabijeenkomsten te organiseren. Verhalend elkaar inspireren, dat is eigenlijk de aanpak in het Buurtcafé en dat gebeurt nu ook tijdens Eten met Manus. Iedereen die gezelschap kan gebruiken en niet altijd alleen aan tafel wil zitten is uitgenodigd om deel te nemen. Het is niet alleen bedoeld voor bewoners uit het Wittevrouwenveld, maar ook mensen uit Wyckerpoort, Amby en Limmel, kunnen aanschuiven om een heerlijke driegangige maaltijd mee te eten. Deze maaltijd wordt verzorgd door een professionele kok ondersteund door een team van vrijwilligers. Andere vrijwilligers zorgen voor het dekken van de tafels en het opdienen van de gerechten.

Het was een aparte gewaarwording om de traditionele vergadervorm (notulen, opening, verslag etc.) los te laten. Al wordt die vorm nog regelmatig gehanteerd, bijvoorbeeld bij bijeenkomsten over de A2-ondertunneling. Bij het Veilige Buurten Team (VBT) scharen zich ook meer buurtbewoners en vaak volgt daarop ook een concrete actie in de buurt, bv. door het zichtbaar maken van onveilige, inbraakgevoelige plekken door de wijkagent en zoals onlangs gebeurde door een 'ex-beroeepsinbreker'. Eigenlijk heeft het VBT een belangrijke oorspronkelijke taak van het platform overgenomen en geprofessionaliseerd: het bevorderen van veiligheid en leefbaarheid in de buurt.

Stappen in het proces

Samen de hele olifant verkennen

Lessen uit het verleden:

- Waar zijn we trots op en willen we behouden?
- Wat werkt niet goed en willen we loslaten?

Trends in het heden:

- Wat gebeurt er nu dat van belang is voor de toekomst?

Dromen voor de toekomst:

- Hoe ziet de buurt er in 2020 idealiter uit?

Struinen langs de Maas

Belanghebbenden maken samen nieuw inrichtingsplan

In het kader van de inrichting van een groot gebied langs de Maas had de gemeente een opdracht om hier een inrichtingsplan voor te schrijven. Gezien beperkte bezetting op die afdeling en een contractueel vastgelegde datum voor oplevering, besloten de buurtraden het initiatief te nemen en dit in nauw overleg met de ambtenaren zelf te maken. Het belang van de inwoners is immers dat het terrein vooral ook naar hun wensen wordt ingericht.

In overleg met de gemeente en de toekomstige beheerder worden kaders vastgesteld en kan een inmiddels samengestelde werkgroep aan de gang. Met alle circa tien betrokken in het gebied is contact en er wordt geïnventariseerd hoe zij over de herinrichting denken. Met name de inbreng van de uiteindelijke beheerder is hierbij van groot belang.

Na veel overleg, vergaderen, schrijven van concepten is het uiteindelijk resultaat dat er een geaccepteerde visie ligt, die door alle betrokkenen als basis wordt gebruikt voor de verdere inrichting.

Werkgroep wandelwegen

Een vervolgstap hiervan is een werkgroep wandelwegen, die het gebied niet alleen voor struiners, maar ook voor de eigen bewoners toegankelijk wil maken. Deze heeft een kaart getekend waarin de uitgangspunten van de beheerder zijn verwerkt.

De volgende stap zal zijn om ook voor het nog niet opgeleverde deel van het gebied eenzelfde plan te maken.

Een leefbare buurt, wat is dat?

Bewoners zijn blij met hun leefomgeving als:

- zij zich er veilig voelen en eerst elkaar opzoeken om kwesties aan te pakken;
- er aandacht is voor burens die eenzaam zijn of hulp nodig hebben;
- voorzieningen bereikbaar zijn en ondernemers betrokken en zich actief inzetten;
- de school vlakbij is, goed bereikbaar en een wezenlijk deel van de buurt;
- zij er met plezier wonen en er voldoende aanbod is van goed onderhouden koop- en huurhuizen.

De buurt heeft kenmerken van een leefbare, sterke en vitale gemeenschap als:

- etniciteit, leeftijd, inkomen, gezondheid en religie niet bepalend zijn in de omgang met elkaar;
- nieuwe mensen zich welkom voelen;
- mensen verbonden zijn door gemeenschappelijke interesses, waardoor sterke duurzame banden ontstaan;
- er buurtondernemingen met een sociaal, praktisch en of economisch oogmerk actief zijn. Denk hierbij aan een gemeenschappelijke moestuin, gezamenlijk inkopen van energie, samen exploiteren van zonnepanelen, autodelen, kinderopvang met ouders uit de buurt, gedeelde maaltijden, een zorgcoöperatie, goedlopend overleg met woningcorporaties, een impuls voor de school, etcetera.

Bewonerskracht

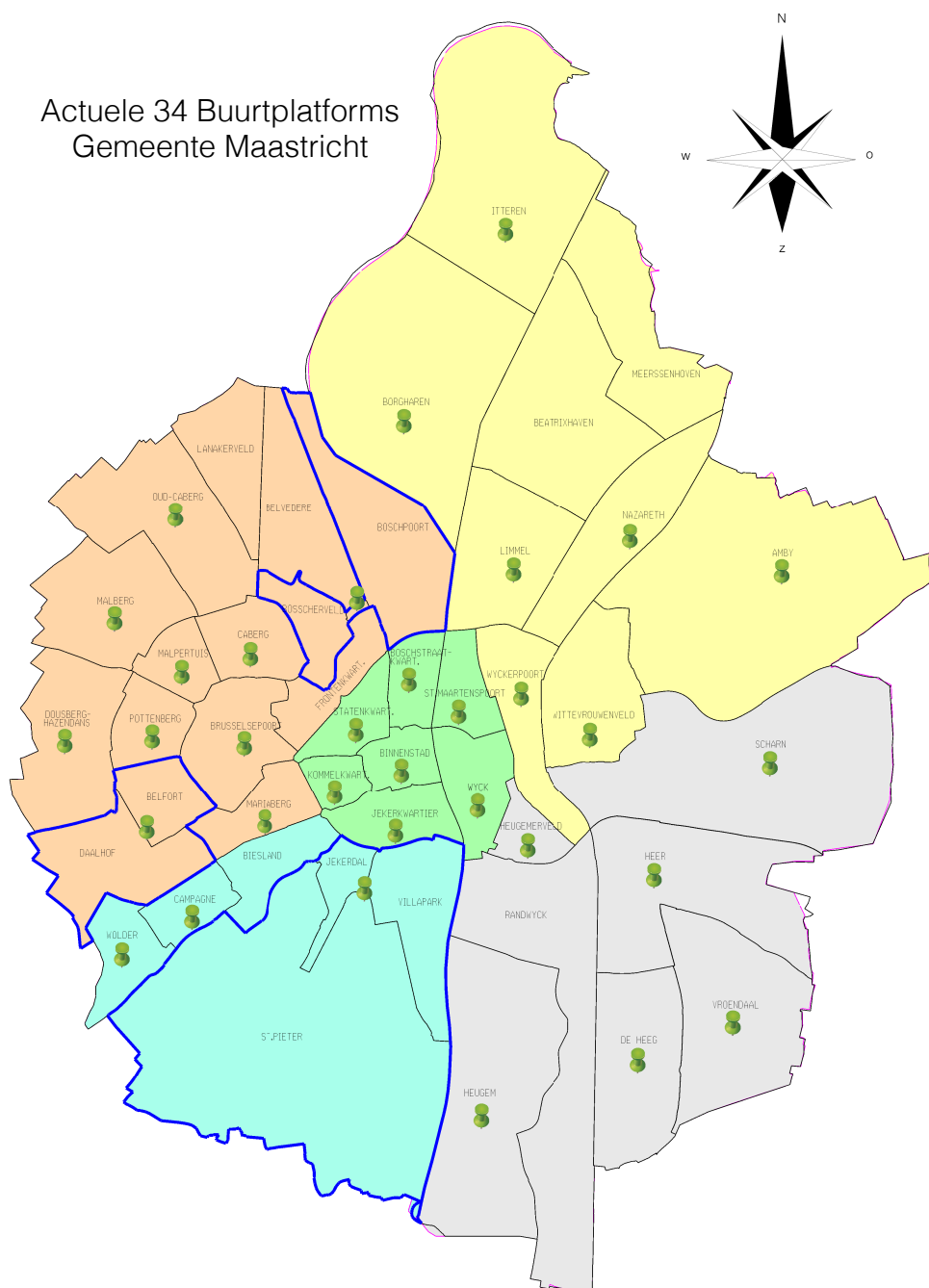
In een leefbare, vitale buurt geven bewoners zelf zoveel mogelijk vorm aan hoe ze elkaar kunnen ondersteunen en versterken. De talenten, het verzamelde potentieel, de uitdrukkelijke betrokkenheid en de ambitie verantwoordelijk te zijn voor de eigen leefomgeving: bewonerskracht.

Wij realiseren ons terdege de grote diversiteit in buurten; in sommige wijken is de druk op leefbaarheid groot, in andere is de betrokkenheid van bewoners beperkt. De rol van gemeente en van buurtnetwerken zal in die buurten een andere zijn dan elders. Soms is een buurtnetwerk ook en vooral een aanspreekpunt voor zwakkeren. Een blauwdruk bestaat niet.

"Veel professionele organisaties lijken vooral te denken vanuit hun eigen visie, uitgangspunten en mogelijkheden. Ze bewegen onvoldoende mee met 'het ritme van de buurt'."

Actuele 34 Buurtplatforms
Gemeente Maastricht

De buurt aan zet: extra ogen nodig!

In Wyckerpoort is sinds een tijdje het inbraakpreventieteam (IPT) actief. Een soortgelijk initiatief in Scharn -Scharn Preventief- beleeft zijn kick-off in september aanstaande. De teams fungeren als een extra paar ogen en oren in de buurt. "Als we iets verdachts signaleren, waarschuwen we de politie."

Jos Vandebek, buurtbewoner, is een van de oprichters van het IPT Wyckerpoort, dat net als in Scharn na overleg met de wijkagent is opgezet. Het team heeft net de laatste patrouilleronde van dit voorjaar achter de rug. "In oktober maken we weer twee rondes", vertelt Jos. "Een keer door Wyckerpoort noord/midden en een keer door het gedeelte midden/zuid." Het team bestaat uit vier buurtbewoners, aangevuld met zes vrijwilligers (vrijwilligers) van de politie. Via flyers en posters hebben ze buurtgenoten op de hoogte gebracht van hun bestaan. En net als in Scharn is in Wyckerpoort bewustwording een belangrijk doel. Jos: "Als we bijvoorbeeld een gft-bak onder een afdak zien staan, spreken we de bewoners daar op aan. Want met zo'n opstapje maak je het inbrekers wel erg makkelijk."

Buurtapp

Met name in het oude deel van Scharn is de inbraakgevoeligheid groot, zo laten de cijfers van de politie zien. Vandaar dat Scharn Preventief vanaf het najaar in dat gedeelte van de wijk met vrijwilligers wil gaan lopen. Intussen is er wel al een buurtapp, waar ongeveer twintig mensen zich bij hebben aangesloten. Als iemand iets ongewoons of verdachts ziet, kunnen ze elkaar dat via de app laten weten. Ook is er een mailadres aangemaakt: scharn.preventief@gmail.com. Hier kunnen geïnteresseerden zich melden. De gemeente ondersteunt met de levering van bordjes 'buurtpreventie' in de wijk en het drukken van een flyer.

Scharn Preventief wil vanaf september drie keer per week een ronde door de wijk gaan lopen. De verwachting is dat nog meer mensen zich aansluiten, zodat het team uiteindelijk twee keer per dag een ronde kan maken. Mooi voorbeeld van buurtbewoners, die zich verantwoordelijk voelen voor hun buurt; regelen het zelf en gaan zelf aan de slag. Heel actueel ook!

Als wij het niet doen, wie dan?

Het centrale thema: eigenaarschap

Om rollen, taken en bevoegdheden te kunnen duiden, is het noodzakelijk vast te stellen waar het eigenaarschap ligt van ontwikkelingen die zich voordoen. Het eigenaarschap van bepaalde ontwikkelingen die vragen om een standpunt, antwoord of oplossing is niet statisch maar onderhevig aan maatschappelijke ontwikkelingen.

Steeds meer onderwerpen en ontwikkelingen behoren tot de leefwereld van bewoners. Deze zijn in het verleden onder druk van de professionalisering naar de overheid c.q. andere professionele organisaties toegetrokken, maar horen daar feitelijk niet thuis. Bewoners stellen vast dat zij het initiatief moeten nemen en moeten vasthouden op de meest uiteenlopende terreinen. Wonen, leefbaarheid, welzijn, zorg, voorzieningen, inrichting van de omgeving, opvoeden en opgroeien van kinderen, verenigingen, ondernemen: allemaal onderwerpen waarvan het eigenaarschap grotendeels of geheel bij bewoners ligt.

Rollen, taken en bevoegdheden van gemeente, bewoners en buurtnetwerken wordt in het onderstaande schema toegelicht.

Eigenaarschap: leg eens uit?

Bewoners aan zet

Openbaar domein

Type 1

Geen relatie tussen bewoners en overheid.

Alle ontwikkelingen en activiteiten waar bewoners de leidende actoren zijn. Overheid en maatschappelijke organisaties hebben hierbij geen rol. Het buurtnetwerk kan vanzelfsprekend helpen op de al eerder geduide en later uitgebreide beschreven wijze.

Voorbeelden

- Carnavalsoptocht
- Sportvereniging

Type 2

Bewoners vragen ondersteuning van de overheid.

Ontwikkelingen en activiteiten waar bewoners de leidende actoren zijn, maar waar overheid en maatschappelijke organisaties bij participeren (overheidsparticipatie). De bewoners zijn aan zet; overheid en maatschappelijke organisaties hebben een ondersteunende rol. Hier kun je denken aan het opzetten van dagvoorzieningen, eetpunten, het ontwikkelen van een huis van de buurt, verduurzaming van de omgeving, enzovoort. Ook hier is het buurtnetwerk een voor de hand liggende actor, bewoners verbindend waar dat nodig is.

Voorbeelden

- Gemeenschapshuis dat door bewoners wordt geëxploiteerd. Voor de bouw wordt een bijdrage gevraagd aan de overheid.

Gemeente is eigenaar

Publiek domein

Type 3

Overheid is aan zet en betreft inwoners bij beleid en uitvoering.

Ontwikkelingen en activiteiten waar de gemeente de leidende actor is en waar bewoners participeren in het proces en of uitvoering (bewonersparticipatie). Het gaat hier b.v. om processen in het kader van ruimtelijke ordening, inspraakprocessen bij het tot stand komen van een nieuwe verordening, beleidsontwikkeling. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van dialoogprocessen. Hier had het buurtplatform eerder een min of meer geïnstitutionaliseerde rol; dat is niet meer zo. Op verzoek en dus niet vanzelfsprekend kan een buurtnetwerk in deze dialoogprocessen participeren. Het buurtnetwerk is onafhankelijk en kijkt eerst en vooral naar de kracht van haar eigen buurt.

Voorbeelden

- Beleid en uitvoering
- Participatiewet
- WMO
- Ruimtelijke Ordening

Type 4

De overheid informeert bewoners over haar activiteiten.

Ontwikkelingen en activiteiten waar de gemeente de leidende actor is. Het gaat hierbij met name om de uitvoering van wettelijke taken als politie, handhaving en toezicht, verstrekken reisdocumenten en bevolkingsregistratie, etc.

Voorbeelden

- Inzet politie
- Handhaving

Van vinken naar vonken!

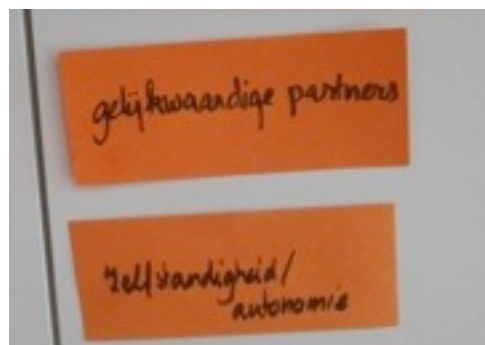
Een nieuwe rol voor de gemeente

De vraag van het eigenaarschap is –als eerder beschreven en toegelicht– voor gemeente en bewoners de centrale vraag.

- In het publieke domein is de overheid altijd leidend.
- In het openbare domein is soms de buurt/bewoners leidend met ondersteuning van de overheid, soms alleen de buurt.
- De dialoog als methode van zelfsturing door bewoners als fenomeen eisen nieuwe rollen.
- De gemeente beweegt van ‘vechten naar constructief meewerken’, van ‘maken naar mogelijk maken’, van ‘controleren naar faciliteren en enthousiasmeren’ (van vinken naar vonken) en van ‘denken in regelgeving naar denken in mogelijkheden’.

Bij zaken in het openbare domein (type 1 en 2) zit de gemeente op haar handen, doet niets als ze niet gevraagd wordt om iets te doen, toont vertrouwen en schept ruimte voor haar inwoners.

De gemeente voert regie op basis van haar wettelijke taken en opdrachten en de kaders die door de raad zijn vastgelegd. De vernieuwing die gevraagd wordt is dat de gemeente deze regierol een duidelijke invulling geeft.

Dat vergt stevige veranderingen van de organisatie, die schotten moet afbreken, en van ambtenaren, die veel beter benaderbaar en verbonden met bewoners moeten worden.

Dit alles vergt ook van bestuur en raad, de politiek, een stevige verandering. De gemeente wil deze transitie en heeft processen om dat te realiseren opgestart. Dat blijkt uit de uitwerking van de bestuursopdracht Burgerparticipatie waar de gemeente heeft gekozen voor een leerprogramma voor ambtenaren, college- en raadsleden met concrete leertrajecten en leervragen. Daarnaast heeft de gemeente pilots zelfsturing geïnitieerd in Heer-Eyldergaard-Molukse Buurt en in Biesland-Wolder- Campagne.

Veilige Buurten Teams

De opzet van de Veilige Buurten Aanpak is om samen met betrokken bewoners de leefbaarheid van de betreffende wijken te verbeteren. Anders dan de naam ‘Veilige Buurten’ wellicht doet vermoeden, gaat het daarbij niet alleen maar om veiligheidskwesties. Waar het vooral om gaat, is dat mensen zich prettig voelen in hun eigen omgeving, de wijk waarin zij leven en wonen.

Luisteren

In tegenstelling tot de traditionele benadering, waarbij overheden en corporaties meestal keuzes maken vóór de buurtbewoners, worden de keuzes nu samen met de buurtbewoners gemaakt. Buurtbewoners hebben een actieve rol. Om zoveel mogelijk buurtbewoners te bereiken, maken de Veilige Buurten Teams gebruik van tal van mogelijkheden zoals straathoekbijeenkomsten, deur tot deur bezoeken of het uitdelen van vragenlijsten bij de plaatselijke supermarkt.

Mariaberg

Sinds ruim twee jaar is er een Veilige Buurten Team (VBT) actief in Mariaberg. In zo'n VBT werken medewerkers van de gemeente, Trajekt, politie en woningcorporaties samen met bewoners aan het verbeteren van de leefbaarheid in de buurt. Het team luistert naar wat bewoners belangrijk vinden en gaat hiermee samen met hen aan de slag. Samen optrekken staat centraal in een VBT. Overigens ook in de buurten Limmel/ Nazareth, Wyckerpoort en Wittevrouwenveld.

Voorbeelden

- In de Proosdijweg-Gildeweg zijn bewoners samen met het VBT aan de slag gegaan rondom de boomspiegels.
- In het Trichterveld zijn een aantal bewoners, samen met het VBT, in gesprek geweest met de gemeente over (onveilig) verkeersgedrag.
- Daarnaast hebben een aantal bewoners Maasvallei gevraagd een braakliggend stuk straat te mogen gebruiken voor een soort buurttuin, helaas nog niet mogelijk om te realiseren.
- In de Hyacintenstraat hebben bewoners in werkgroepen gesproken over het groen, speelruimte voor de kinderen en veilig verkeer.

Contact

Het VBT vindt het belangrijk om in gesprek te zijn met bewoners. Ze lopen regelmatig door de buurt en zijn vaker te vinden bij de buurtbrök en het buurtcentrum. Als bewoners hen willen spreken, dan kan dat. Je kunt ze e-mailen, bellen, op straat aanspreken of langskomen bij een van de buurtterrassen of straathoekgesprekken die ze organiseren.

Wat doet een Buurtnetwerk?

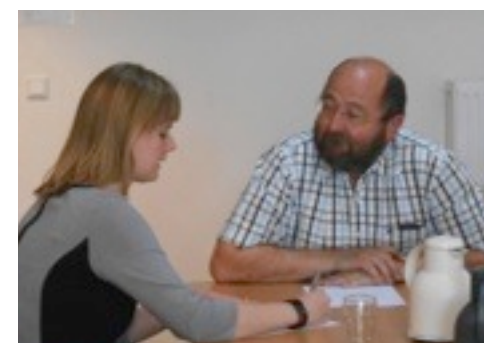
Het op peil houden en vergroten van de leefbaarheid en vitaliteit van een buurt gaat over het realiseren van een aanvaardbaar niveau op de volgende vijf terreinen (in willekeurige volgorde!)

1. **De verzorgingssituatie:** het voorzieningenniveau inclusief openbaar vervoer;
2. **De woonsituatie:** de kwaliteit van de woning en de fysieke leefomgeving;
3. **De onderwijs- en werksituatie:** de aanwezigheid en toegankelijkheid van scholen en bedrijven;
4. **Het sociale klimaat:** de kunst van het samenleven, de sociale veiligheid, de kwaliteit van de woonomgeving;
5. **De bestuurlijke omgeving:** de toegankelijkheid, attitude en werkwijze van politiek bestuur en het gemeentelijke apparaat en andere maatschappelijke organisaties.

Idealiter beoordeelt en analyseert een buurtnetwerk continu al deze situaties, sluit aan bij actieve inwoners, probeert inactieven te mobiliseren en stimuleert activiteiten om de leefbaarheid te vergroten. Ze stimuleert dat er een buurtanalyse en een buurtplan komt, een “stip op de horizon”, breed gedragen door vele buurtbewoners en basis voor verdere actie.

Soms echter- gegeven de eerder gemelde diversiteit- zal een buurtnetwerk geheel focussen op de problemen van nu, die alle aandacht vragen. Die werkelijkheid is er ook en wordt niet ontkend.

“De verandering van buurtplatform naar buurtnetwerk verandert de agenda van de buurt. Het accent verschuift naar datgene wat inwoners met elkaar willen bereiken. We vragen de gemeente dan om ruimte en vertrouwen om die wensen te realiseren.”

De gemeente regisseert

Regie voeren vanuit de gemeente betekent in praktijk het samenbrengen van netwerkpartners om synergie tussen belanghebbenden te bewerkstelligen. Samen ontwikkel je een gedeelde visie en houdt daaraan vast.

Hoe wordt een probleem, ontwikkeling of maatschappelijke kans gedefinieerd? Welke doelen heeft iedereen daarbij voor ogen? In hoeverre worden ze helder, begrijpelijk geformuleerd en samen gedeeld? Via welke wegen worden die doelen nagestreefd? Wat is ieders taak in het nastreven van die doelen? Waar liggen de grenzen?

In het stellen van deze vragen, in het samen vinden, vasthouden, evalueren en ontwikkelen van antwoorden op deze vragen ligt de regierol van de gemeente. Het is de kunst die zo in te vullen dat de partners er inspiratie en energie uit putten zodat ze hun eigen steentje bij dragen aan het geheel.

Een bijzonder punt is de regierol als er iets mis dreigt te gaan of gaat: "Als er iets mis gaat, wordt vaak ingegrepen. Terwijl wij vinden: grijp niet in, laat de dingen gebeuren, dan kunnen er misschien wel dingen mis gaan, maar vaak is dat het beste en snelste leerproces". (Peel en Maas)

Een politieke valkuil is het loslaten, een vaak gehoorde mantra. Vaak gepresenteerd als een noodzaak ook bij de actuele, grote bestuurlijke opgaven. Wij pleiten voor loslaten met aandacht; voor het bewaken van de grote lijn, voor de dialoog, ruimte om naar elkaar te luisteren en zich te verplaatsen in de ander. Daardoor ontstaat openheid en langzaam vertrouwen, waardoor mensen zich druk gaan maken om het gezamenlijke, de publieke zaak.

Dan bouw je aan en vertrouw je op bewonerskracht.

"Als er iets mis gaat, wordt er vaak meteen ingegrepen. Terwijl wij vinden: grijp niet in, laat de dingen gebeuren, dan kunnen er misschien wel dingen mis gaan, maar vaak is dat het beste en snelste leerproces."

Het buurtnetwerk verbindt

Het buurtnetwerk is aanjager, netwerker, praatpaal, uitdager, en coach, verbinden van bewoners: bouwend aan bewonerskracht. Soms ook is het buurtnetwerk steun en toeverlaat voor en spreekbuis van de zwakkeren in haar buurt.

- Het buurtnetwerk kent de buurt, de actieve doeners en de gedegen plannenmakers, de kartrekkers en de netwerkers, de initiatieven, de projecten, de verenigingen en organisaties; zij inventariseert continu de kwaliteiten en talenten die bewoners kunnen inzetten voor hun buurt. Het kan gaan om kennis, (beroeps)vaardigheden, netwerken, hobby's, interesses, ervaring, etc.
- Het buurtnetwerk zoekt permanent naar bewoners die nu nog niet actief zijn, maar dat wel willen worden. Hoe vinden we die en hoe betrekken/activeren we die is een centrale vraag.
- Het buurtnetwerk is alert op mensen, die in de verdrukking dreigen te raken, de zwakkeren, de onmondige, niet assertieve inwoners.
- Het buurtnetwerk hoeft -idealiter- niet teveel stil te staan bij problemen van vandaag. De vraag die zij regelmatig stelt, luidt: "Hoe willen wij dat onze buurt er over een aantal jaren uitziet?". Die 'stip op de horizon' leidt tot een visie en tot plannen die perspectief bieden voor het handelen van vandaag en morgen.
- Het buurtnetwerk is bescheiden en actief; zelfbewuste bewoners loop je nooit in de weg. Een buurtnetwerk dat aan bewonerskracht bouwt en trots en betrokkenheid in de buurt bevordert staat nooit op de eerste rij.

Het buurtplatform wordt zo buurtnetwerk: verbinder van bewoners in de buurt.

Anders is prima, maar hoe?

Kerntaak van het buurtnetwerk is ons inziens een visie te ontwikkelen over de toekomst van de eigen buurt en te kijken of je een rol kunt vervullen om deze visie te realiseren, met name door de buurtbewoners zelf. Bijvoorbeeld door het instellen van werkgroepen waar bewoners in zitten die met het desbetreffende onderwerp veel affiniteit hebben of zelfs veel kennis.

Het buurtnetwerk let er dan ook op dat de diverse werkgroepen elkaar niet beconcurreren vanuit tegengestelde belangen; ouders willen een speelplaats voor hun kinderen, de ouderen willen een jeu de boules baan op diezelfde plek. Buurtbewoners zouden zelf met elkaar in gesprek

moeten gaan over wat nu het meest verstandig is om te doen. Je kan als buurtnetwerk meehelpen de argumenten af te wegen en zo bereiken dat er veel meer draagvlak ontstaat voor hetgeen met die plek gaat gebeuren. Hopelijk is dan ook de kans groter dat de buurtbewoners de plek 'adopter' en gaan beheren & onderhouden. En een andere uitkomst zou ook nog kunnen zijn dat je misschien allebei de dingen wel kunt realiseren, maar misschien niet zo als je als aparte werkgroep had bedacht. Als je als buurtnetwerk alleen concrete acties initieert, kan dit er toe leiden dat mensen zich incidenteel wel willen inzetten, maar zich niet structureel verantwoordelijk / verbonden voelen.

We moeten leren luisteren, een antenne krijgen voor de juiste mensen en het juiste moment; we moeten antwoorden op de cruciale vraag hoe mensen te betrekken en met elkaar te verbinden; een gedegen plan van en met bewoners meer gaan waarderen dan een leuke middag in de buurt; vaardiger worden in een projectmatige aanpak, geduld leren hebben en -vaak- onze zegeningen tellen.

Hoe kan de Gemeente ons helpen?

De gemeente helpt langs drie professionele lijnen:

1. Zij stimuleert verandering en verbetering van de bewoners- & buurtgerichte houding en de daarbij behorende vaardigheden van haar ambtenaren, past de organisatie waar nodig aan en organiseert de communicatie met haar bewoners en met de buurtnetwerken;
2. Om de buurtnetwerken, bewoners en buurten te helpen veranderen naar zelfsturing en verantwoordelijkheid nemen voor de leefbaarheid in de eigen buurt zorgt de gemeente dat er vanuit de methodiek opbouwwerk in redelijke mate capaciteit beschikbaar is;
3. In zeer specifieke gevallen richt zij teams in van professionals uit eigen gelederen en/of die van relevante andere partners.

Concreet betekent dit:

EXPERTISE

Het opbouwwerk kan een katalyserende rol hebben bij de processen waarin bewoners werken aan leefbaarheid. Dat vraagt om opbouwwerk dat hen in hun waarde laat, niet de regie van hen overneemt, hen zelf de prioriteiten laat bepalen, niet namens hen het woord voert, hen niet afhankelijk maakt, maar hen ondersteunt, adviseert, soms een kritische spiegel voorhoudt, hen wijst op hun sterke kanten, en de buurt voorziet van kennis die ze nodig heeft om de buurt sterker te maken. De opbouwwerker houdt zich niet bezig met individuele of collectieve hulp- en zorgverlening.

In de overgangsfase, die van buurtplatforms buurtnetwerken moet maken en die zeker haar tijd neemt, is de expertise van opbouwwerk (naast geduld en vertrouwen van de gemeente en anderen) ook zeer gewenst en passend.

Voor de oplossing van een aantal vraagstukken op het gebied van welzijn, zorg, wonen, veiligheid, opvoeden en opgroeien enz. kan er soms structureel of tijdelijk in een buurt behoefte zijn aan een slagvaardig, klein team van professionals die de buurt kunnen helpen om deze vraagstukken aan te pakken en op te lossen. Deze teams zijn maatwerkoplossingen voor een buurt of meerdere buurten met een specifiek probleem; ze zijn uitzondering en geen regel! Deze teams van professionals respecteren de buurtnetwerken als gelijkwaardige gespreks- en samenwerkingspartners.

„Wanneer iemand met een probleem naar je toe komt, vraag je dan eens af wie de eigenaar is ...”

FINANCIËEL

Zowel gemeente als buurtnetwerken zijn facilitators. De nieuwe afspraken, die zij maken moeten die rol mogelijk maken. Dit vraagt om een ruimhartig kader.

Buurtnetwerken verschillen: zij willen, kunnen en doen niet allemaal hetzelfde. In de uitwerking van de nieuwe afspraken moet er ruimte zijn voor die verschillen. Buurten verschillen sterk op belangrijke dimensies; een tweede argument voor een ruimhartig kader.

Het proces om zelfsturing door bewoners een reële kans te geven beslaat een aantal jaren; de nieuwe afspraken moeten zo'n vijf jaar kunnen gelden.

Binnen het af te spreken kader zou de gemeente een redelijk budget binnen de basissubsidies vrijwilligersactiviteiten (overeenkomstig huidig niveau 2015 van Euro 2.800 per jaar) moeten garanderen en –tevens- een passend bedrag voor communicatiekosten met maatwerk als uitgangspunt.

Gemeentelijk budget voor specifieke plannen, initiatieven van buurten, buurtnetwerken die een meetbare bijdrage leveren aan leefbaarheid in de buurt is nu ondergebracht in het activiteitenbudget in de geldende overgangsregeling. In 2016 –zo stellen wij voor- zouden veel van deze activiteiten kunnen worden ondergebracht bij de Wmo -voorzieningen. Wij stellen voor dat in de nieuwe verordening een budget voor bewonersinitiatieven wordt opgenomen; in de huidige situatie is dat al zo (initiatieven van bewoners niet georganiseerd in stichtingen of verenigingen). Dat is nu een losse regeling die we graag willen handhaven, maar die dus per 2016 in de nieuwe verordening zal moeten landen.

De rol van de buurtnetwerken is vooral het stimuleren van bewoners om zelf activiteiten te ontwikkelen en dus ook zelf subsidies aan te vragen.

Wij realiseren ons zeer dat er voor en in 2016 nog beleid moet worden ontwikkeld en vastgesteld en –ook- moet worden geïmplementeerd; het lijkt ons verstandig in 2016 de huidige overgangssituatie en –afspraken te continueren.

INFORMATIE

Om te kunnen beoordelen in welke mate buurten zich ontwikkelen tot een vitale, leefbare gemeenschap, is het van belang te weten of het beoogde proces op koers ligt. Daarbij wordt bekeken of de samenwerking tussen de betrokken partijen voldoende inspirerend en energiek is, of er een lerend vermogen wordt ontwikkeld door de jaren heen, hoe de buurtbewoners zelf de ontwikkelingen waarderen en of zij zich echt betrokken voelen bij de ontwikkelingen in hun buurt.

Er zijn bij de gemeente veel data over leefbaarheid of aspecten daarvan; het zou zeer helpen als de beschikbaarheid van die gegevens wordt verbeterd en op specifieke buurten kan worden toegesneden. Mogelijk moeten daarvoor systemen worden aangepast: we moeten hier van data naar analyse, bij voorkeur per buurt of in een cluster van vergelijkbare buurten.

Als dat lukt dan is het essentiële informatie voor het buurtnetwerk om haar buurtvisie verder te ontwikkelen en bij te sturen.

„We hebben het meest aan een professional die het vraagstuk niet van ons overneemt, maar die ons stimuleert in het vinden van oplossingen en ons helpt onze horizon te verbreden. We houden graag zelf de regie.”

Last but not least

TRANSPARANTIE

Elk jaar rapporteren buurtnetwerken over het aantal initiatieven waar zij bij waren betrokken, de relevantie van het initiatief, de kwaliteit van het proces, de inbreng van buurtbewoners en van het buurtnetwerk en de opbrengst. Buurtnetwerken, die onvoldoende bijdragen, verliezen hun subsidie voor organisatie en communicatie; die kwalitatieve toetsing vindt jaarlijks plaats. Criteria voor die toetsing moeten door de gemeente worden uitgewerkt.

Dit kader wil ruimhartig zijn en rekening houden met de diversiteit van de buurten in de stad en de verschillen in buurtnetwerken, wil realistisch zijn maar -ook- helder zijn over de gewenste richting en de verwoorde ambitie. Niet elk buurtnetwerk kan daar onmiddellijk aan werken, zij krijgen de tijd als ze laten zien dat ze op weg willen en op weg gaan.

VERANTWOORDING

Het spreekt vanzelf dat er ook jaarlijks conform de daarvoor geldende standaard wordt gerapporteerd over de besteding van gelden (organisatie en communicatiekosten, bijzondere budgetten en fondsen). Het buurtnetwerk erkent de rol die de gemeente heeft om die standaard te zetten, de besteding te toetsen en accepteert de consequenties van die toetsing.

LEGITIMITEIT

De mate waarin het buurtnetwerk in haar buurt wortelt moet ook tot uitdrukking komen in haar rechtsvorm. We willen graag in overleg met de gemeente bezien of de stichting (meest preferente rechtsvorm tot op heden) de meest passende rechtsvorm is.

U bent ...

- ✓ Optimist
- ✓ Volhouder
- ✓ Luisteraar
- ✓ Teamspeler
- ✓ Plannenmaker
- ✓ Realist
- ✓ Visionair
- ✓ Vaak vrolijk

U krijgt ...

- ✓ Dank & stank
- ✓ Mee- & tegenwerking
- ✓ Gezelligheid
- ✓ Voldoening & trots
- ✓ Stress
- ✓ Deadlines & milestones
- ✓ Ups & Downs

U geeft ...

- ✓ Uw passie aan de buurt
- ✓ Behoorlijk wat tijd
- ✓ Waar u heel goed in bent
- ✓ Vrijwillig
- ✓ Uit het hart

Met dank aan ...

Op 10 april jl. heeft de werkgroep in gezelschap van politici, ambtenaren en vrijwilligers een oriënterend bezoek gebracht aan Peel en Maas en Venlo en dankt allen voor hun open, informerende en inspirerende presentaties en gesprekken, in het bijzonder Piet Geurts, voorzitter stichting dorps huis Koningslust, en Piet Hoeben, voorzitter stichting Exploitatie Huis van de Wijk De Glazenap en Geert Schmitz, strateeg bij de Gemeente Peel en Maas.

De leden van de werkgroep:

Rob Noordhoek, Willy Aarts, Peter van Minderhout, John Olders, Dré van den Broek, Peter Bulet, Chris Hoekstra, Marcel Tonnaer en Peter Menten.

En nu?

Nieuwe afspraken komen er alleen als we er allemaal bij zijn op maandag 28 september om 19.00 uur in het buurtcentrum van Caberg aan de Spinetlaan 25 in Maastricht.

We gaan in dialoog en concluderen samen, zo eensgezind als kan, om daarna naar de gemeente te stappen en te vragen om hun visie op ons voorstel. We willen graag afspraken voor een behoorlijke termijn: dan krijg je iets voor elkaar!

Wat ik nog wil vragen.....

Colofon

Tekst: Werkgroep Buurtkaders
Facilitatie, concept & vormgeving:
perspectivity.org
Cartoons: © Eliane Gerrits /
ComicHouse.nl

© Gemeente Maastricht